

1998. GADA PĀRSKATS

ISSN 1407-1797

1998. GADA PĀRSKATS

© Latvijas Banka, 1999

Pārpublicējot obligāta avota norāde.

SATURS

Ievads	5
Valsts tautsaimniecība un Latvijas Bankas monetārā politika	7
Inflācija un cenas	7
Iekšzemes kopprodukts	8
Ārējā tirdzniecība	10
Fiskālā politika	11
Naudas piedāvājums	12
Noguldījumu un kredītu procentu likmes	15
Starptanku tirgus	16
Naudas bāze	17
Ārvalstu valūtas tirgus	19
Valdības ārējais parāds	20
Vērtspapīru tirgus	21
Latvijas Bankas pamatuzdevumu izpildes normatīvās aktualitātes	24
Kredītiestāžu uzraudzība	26
Kredītiestāžu sistēma	26
Banku sektora attīstība	26
Kredītiestāžu darbības pārbaudes	27
Kredītiestāžu darbības noteikumi	28
Starptautiskā sadarbība	30
Starptautiskās finanšu organizācijas	30
Sadarbība ar ārvalstu centrālajām bankām	30
Tehniskā palīdzība	30
Integrācija Eiropas Savienībā	31
Latvijas Bankas valdes ziņojums	32
Latvijas Bankas uzdevumi	32
Latvijas Bankas darbības finansiālie rezultāti	32
Latvijas Bankas peļņas sadale	32
Latvijas Bankas valūtas maiņas politika un ārējās rezerves	33
Latvijas Bankas monetārās politikas instrumenti	33
Valsts maksājumu bilances un finanšu statistika	35
Maksājumu un norēķinu sistēmas	35
2000. gada datorproblēmas risinājums	35
Skaidrās naudas apgrozība	36
Latvijas Bankas struktūra	37
Latvijas Bankas personāla apmācība	37
Latvijas Bankas 1998. gada finanšu pārskati	39
Latvijas Bankas bilance	40
Latvijas Bankas peļņas un zaudējumu aprēķins	42
Latvijas Bankas atzītās peļņas un zaudējumu pārskats	44
Latvijas Bankas naudas plūsmas pārskats	45
Latvijas Bankas finanšu pārskatu skaidrojumi	46
Revīzijas komisijas ziņojums Latvijas Bankas padomei	56
Latvijas Bankas padomes lēmums	57

Pielikumi	59
1. Monetārie rādītāji 1998. gadā	60
2. Latvijas Bankas 1998. gada mēnešu bilances	62
3. Latvijas Bankas 1994.–1998. gada bilances	64
4. Latvijas Bankas 1994.–1998. gada peļņas un zaudējumu aprēķini	66
5. Latvijas Bankas noteiktie Vācijas markas, Lielbritānijas sterliņu mārciņas, Francijas franka, ASV dolāra, Japānas jenas un Eiropas valūtas vienības kursi	68
6. Kredītiestādes, kurām 1998. gada beigās bija Latvijas Bankas izsniegtā licence kredītiestādes darbībai	69
7. Latvijas Bankas struktūrvienības 1998. gada beigās	71
Latvijas Bankas struktūra 1998. gada beigās	74

IEVADS

Latvijas stingrā monetārā un fiskālā politika, sekmīgās strukturālās reformas un tautsaimniecības pārkārtošana atbilstoši brīvā tirgus darbības principiem nodrošināja makroekonomisko stabilitāti, kā arī ļāva Latvijai veiksmīgāk pārvarēt satricinājumus, kurus 1998. gadā radīja pasaules finanšu sistēmas nestabilitāte un īpaši Krievijas krīze. Krievija nespēja pildīt savas saistības, notika Krievijas rubļa devalvācija, bija vērojama pasaules vadošo fondu biržu indeksu lejupslīde un ASV dolāra vērtības kritums, pazeminājās finanšu tirgu likviditāte. Austrumāzijas krīzei sekojošā Krievijas finanšu krīze lika pārskatīt tautsaimniecības izaugsmes iespējas arī ilgākam laika posmam. To, ka Latvija ne tikai sekmīgi izturējusi pārbaudījumus, bet arī kļuvusi par vienu no veiksmīgākajām Centrālās Eiropas un Austrumeiropas attīstības valstīm, apliecina makroekonomiskie rādītāji. Gan zemā gada inflācija (2.8%), gan iekšzemes kopprodukta pieaugums (3.6%) ir tuvs industriāli attīstīto valstu rādītājiem.

Valdības stingrā fiskālā politika nodrošināja sabalansētu valsts konsolidēto kopbudžetu un veicināja zemu procentu likmju saglabāšanos. Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi pārskata gadā palielinājās par 21.6% salīdzinājumā ar 1997. gadu, un finansiālais pārpalikums bija 8.1 milj. latu. Valdībai nebija nepieciešamības aizņemties, un tas stimulēja banku sektora brīvo naudas līdzekļu ieguldīšanu tautsaimniecības attīstībā (iekšzemes kredītu gada pieaugums – 52.0%). Ilgtermiņa kredītu atlikuma pieaugums pārsniedza īstermiņa kredītu atlikuma pieaugumu 8.3 reizes (ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme bija 12.9%, īstermiņa – 14.2%).

Pārskata gadam bija raksturīga strauja rūpniecības ražošanas izaugsme gada pirmajā pusē un ražošanas samazinājums septembrī–decembrī Krievijas krīzes iespaidā. Tomēr rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss (salīdzināmajās cenās) pieauga par 2.0%.

Pārskata gadā Latvijas eksports pieauga par 10.0%, bet imports – par 18.9%. Tirdzniecības apgrozījuma īpatsvars ar Eiropas Savienības valstīm sasniedza 55.7%. Oktobrī Latvija kā pirmā no Baltijas valstīm tika uzņemta Pasaules Tirdzniecības organizācijā. Iestāšanās šajā organizācijā nodrošinās Latvijas preču noieta tirgus paplašināšanos, kā arī veicinās iekšzemes kopprodukta pieaugumu.

Sabiedriskajā sektorā (bez sabiedriskajām un reliģiskajām organizācijām) strādājošo mēneša vidējā aprēķinātā (bruto) darba samaksa 1998. gadā salīdzinājumā ar 1997. gadu pieauga par 12.7%. Lai gan bezdarbnieku skaits palielinājās, sasniedzot 9.2% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, iekšzemes patēriņš turpināja pieaugt. Iekšējās tirdzniecības apgrozījums salīdzināmajās cenās pieauga par 21.9%.

Emitētā nacionālā valūta bija pilnībā nodrošināta ar zeltu un ārvalstu konvertējamām valūtām. Lata kursa stabilitāti nodrošināja piesaiste SDR¹ valūtu grozam. Ārvalstu valūtu kursu svārstības pret latu noteica to savstarpējās svārstības pasaules valūtas tirgū.

Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi palielinājās par 6.4%. Neraugoties uz tekošā konta deficītu un paaugstinātu ārvalstu valūtas pieprasījumu gada otrajā pusē, Latvijas Bankas rezerves aktīvi palielinājās un valsts maksājumu balance bija pozitīva.

Atsevišķām bankām problēmas radīja nepietiekama valsts risku un kredītrisku novērtēšana, ieguldot aktīvus Krievijas vērtspapīru tirgū, tomēr tas neietekmēja banku sektora stabilitāti.

Pēc Latvijas Bankas lūguma Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) Tehniskās palīdzības misija izvērtēja Latvijas banku darbību regulējošo prasību un Latvijas Bankas uzraudzības

¹ Speciālās aizņēmuma tiesības (*Special Drawing Rights* – SDR; valūtas kods saskaņā ar starptautisko standartu ISO 4217 "Valūtu un resursu kodi" – XDR).

prakses atbilstību Bāzeles Banku uzraudzības komitejas efektīvas banku uzraudzības pamatprincipiem un sniedza pozitīvu atsauksmi. Latvijas Banka pilnveidoja kredītiestāžu darbību regulējošās prasības, kredītiestāžu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumus un pārējo normatīvo noteikumu un norādījumu klāstu. Valsts maksājumu sistēmas attīstību nodrošināja Latvijas Bankas izveidotā elektroniskā klīringa sistēma.

Gan Latvijas ārpolitikas, gan ekonomiskās politikas prioritāte joprojām bija integrācija Eiropas Savienībā. Latvijas Bankas sagatavotie grozījumi likumā "Par Latvijas Banku" (spēkā ar 18.11.1998.) nodrošināja likuma atbilstību attiecīgajām Eiropas Savienības prasībām un deva likumisku pamatu centrālās bankas līdzšinējai praksei neizsniegt kredītus valdībai. Banku darbības vides sakārtošanā atbilstoši Eiropas Savienības prasībām nozīmīgs ir likums "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" (spēkā ar 01.06.1998.) un attiecīgie grozījumi Latvijas Kriminālkodeksā. Latvijas Republikas Saeima pieņēma arī "Fizisko personu noguldījumu garantiju likumu" (spēkā ar 01.10.1998.). Tas vairo uzticību bankām un veicinās noguldījumu apjoma pieaugumu.

Apliecinot savu atbalstu centrālās bankas īstenotajai politikai, Latvijas Republikas Saeima 1998. gada februārī par Latvijas Bankas prezidenta vietnieku uz sešiem gadiem atkārtoti ievēlēja Ilmāru Rimšēviču.

Latvijas ekonomiskās politikas uzticamība atkal guva oficiālu apstiprinājumu – arī starptautiskās kredītreitingu aģentūras *Moody's*, *Fitch IBCA* un *Standard & Poor's* novērtēja Latviju kā ieguldījumiem labvēlīgu valsti. Krievijas un citu reģionālo krīžu ietekmē pasaules vadošās reitingu aģentūras dažas valstis vērtēja ļoti piesardzīgi, tādēļ Latvijai piešķirtie kredītreitingi ir nozīmīgs apliecinājums tam, ka tā ir valsts ar labām nākotnes perspektīvām un vienu no stabilākajām banku sistēmām Centrālās Eiropas un Austrumeiropas attīstības valstīs.

VALSTS TAUTSAIMNIECĪBA UN LATVIJAS BANKAS MONETĀRĀ POLITIKA

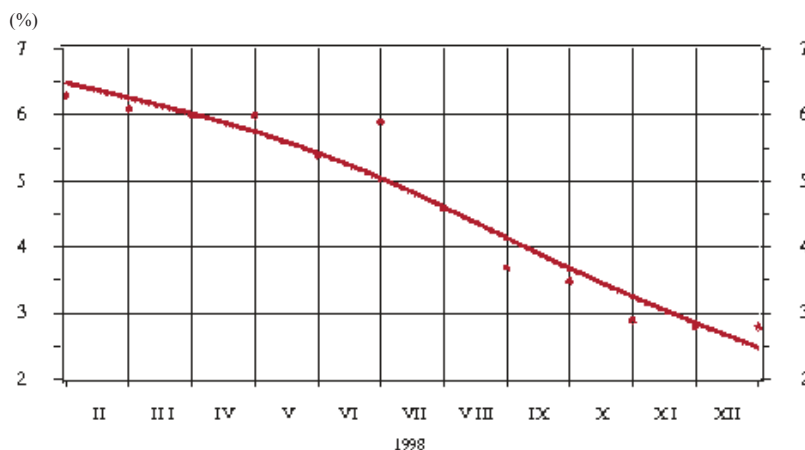
INFLĀCIJA UN CENAS

1998. gadā, īpaši tā pirmajā pusē, Latvijas tautsaimniecības attīstība bija stabila. Latvijas Bankas īstenotā monetārā politika un valdības stingrā fiskālā politika nodrošināja lata stabilitāti un tālāku inflācijas līmeņa pazemināšanos. Attīstoties gan preču, gan pakalpojumu sektoram, pieauga iekšzemes kopprodukta (IKP) apjoms. Tomēr 1998. gada 3. ceturksnī pasaules finanšu tirgu satricināja notikumi Krievijā, kas jūtami skāra arī Latviju. Krievija nespēja pildīt savas saistības, notika Krievijas rubļa devalvācija, bija vērojama pasaules vadošo fondu biržu indeksu lejupslīde un ASV dolāra vērtības kritums, pazeminājās finanšu tirgu likviditāte. Austrumāzijas krīzei sekojošā Krievijas finanšu krīze lika pārskatīt tautsaimniecības izaugsmes iespējas arī ilgākam laika posmam. Visātrāk un vistiešāk ārējo apstākļu negatīvo ietekmi Latvijā izjuta bankas, kuru ieguldījumi Krievijas vērtspapīros tika iesaldēti, un eksportētāji, kas zaudēja daļu no produkcijas noieta tirgiem un rudenī bija spiesti atlaist daļu strādājošo, tā radot bezdarba līmeņa pieaugumu. Ārējo apstākļu iespaidā pasliktinājās tautsaimniecības īstermiņa attīstības prognozes, bet vienlaikus tika veicināta strukturālo reformu paātrināšanās, kas ilgākā laika periodā palielinās tautsaimniecības konkurētspēju. Kopumā Latvijas tautsaimniecība samērā veiksmīgi pārvarēja kārtējo pārbaudījumu periodu. Starptautiskās kredītreitingu aģentūras *Fitch IBCA* (septembrī) un *Standard & Poor's* (oktobrī) apstiprināja, ka nemainīs gada pirmajā pusē piešķirto Latvijai labvēlīgo kredītreitingu (BBB ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā).

Patēriņa cenu indeksa (PCI) pieaugums 1998. gadā bija 2.8% (sk. 1. att.) – ievērojami mazāks nekā 1997. gadā (7.0%). Visaugstākais PCI pieaugums bija janvārī (1.3%), pārējos pārskata gada mēnešos tas nepārsniedza 0.7%, bet jūlijā un augustā cenu līmenis pat pazeminājās. Vidēji 1998. gadā salīdzinājumā ar 1997. gadu PCI pieauga par 4.7% (1997. gadā salīdzinājumā ar 1996. gadu – par 8.4%).

1. attēls

PATĒRIŅA CENU INDEKSA PĀRMAIŅAS
(SALĪDZINOT AR IEPRIEKŠĒJĀ GADA ATBILSTOŠO PERIODU)

Avots: Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes dati.

Pārskata gadā inflāciju joprojām galvenokārt ietekmēja monopolcenu palielināšana un administratīva rakstura lēmumi. Strauji pieauga telefona pakalpojumu tarifi (par 15.6%), sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifi (par 14.2%), maksa par ūdens apgādi, kanalizāciju un sanitāro apkopi (par 9.6%), kā arī elektroenerģijas tarifi (par 5.4%). Visai straujš bija arī dažu preču cenu pieaugums. Piemēram, dārzeņu un kartupeļu cenas palielinājās par 16.6%, bet apģērba un apavu cenas – par 8.5%. Tomēr kopumā 1998. gadā pakalpojumu cenas pieauga ievērojami straujāk nekā preču cenas (attiecīgi par 7.0% un 1.6%). Lielākās patēriņa grupas – uztura produktu – cenas gada laikā palielinājās tikai par 0.3%, turklāt vairāku uztura produktu cenas samazinājās. Visvairāk kritās olu, zivju konservu un siera cenas (attiecīgi par 12.7%, 4.9% un 3.9%).

Sabiedriskajā sektorā (bez sabiedriskajām un reliģiskajām organizācijām) strādājošo mēneša vidējā aprēķinātā (bruto) darba samaksa 1998. gadā salīdzinājumā ar 1997. gadu pieauga par 12.7% un bija Ls 142.97 (242.32 USD). Bruto darba samaksas pieaugums bija lielāks nekā gada inflācija, tādēļ reālā bruto darba samaksa salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 7.6%. Vidējā neto darba samaksa bija Ls 104.10 jeb 72.8% no bruto darba samaksas. Reālā neto darba samaksa gada laikā pieauga par 6.8%, kas liecina par labklājības līmeņa celšanos (iepriekšējā gadā reālā neto darba samaksa palielinājās tikai par 2.6%).

Rūpniecības produkcijas ražotāju cenu indeksa pieaugums pārskata gadā samazinājās. 1998. gadā salīdzinājumā ar 1997. gadu ražotāju cenu indekss vidēji pieauga par 1.9% (1997. gadā salīdzinājumā ar 1996. gadu – par 4.1%), t.sk. apstrādes rūpniecībā tikai par 0.5%, bet ieguves rūpniecībā un elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē ražotāju cenu kāpums bija ievērojami augstāks (attiecīgi 5.9% un 7.9%).

Būvniecības cenu indekss pārskata gadā palielinājās par 11.2% (1997. gadā – par 7.9%).

Eksporta cenas 1998. gadā samazinājās par 0.2% (pieaugums iepriekšējā gadā – 1.6%). Visvairāk pazeminājās pārtikas rūpniecības produktu (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku; par 17.6%), koksnes papīrmasas, papīra un kartona (par 10.8%), kā arī dzīvnieku un lopkopības produkcijas (par 4.4%) eksporta cenas, jo sakarā ar Krievijas krīzi tika meklētas produkcijas noieta iespējas NVS valstīs. Visstraujāk (par 14.0%) auga metālu un to izstrādājumu eksporta cenas.

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS

1998. gadā IKP sasniedza 3 773.5 milj. latu, salīdzināmajās cenās pārsniedzot iepriekšējā gada līmeni par 3.6%, t.sk. preču sektorā – par 2.3% un pakalpojumu sektorā – par 4.7%. IKP dinamiku pārskata gadā būtiski ietekmēja Krievijas finanšu krīze. IKP pieaugums salīdzinājumā ar 1997. gada atbilstošo periodu pakāpeniski samazinājās no 8.9% 1. ceturksnī līdz 5.6% 2. ceturksnī un 2.2% 3. ceturksnī, bet 4. ceturksnī IKP salīdzinājumā ar 1997. gada 4. ceturksni samazinājās par 1.9% (sk. 1. tabulu). Pievienotās vērtības kāpumu preču sektorā visvairāk ietekmēja tās pieaugums būvniecībā (par 11.1%) un apstrādes rūpniecībā (par 3.4%). Pakalpojumu sektora attīstību noteica galvenokārt tirdzniecības pievienotās vērtības pieaugums (par 20.4%). Otrās lielākās pakalpojumu nozares – transporta, glabāšanas un sakaru – pievienotā vērtība atpalika no iepriekšējā gada atbilstošā perioda līmeņa (par 1.3%).

Pārskata gadam bija raksturīga strauja rūpniecības ražošanas izaugsme gada pirmajā pusē un ražošanas samazinājums septembrī–decembrī. Tomēr gadā kopumā rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss (salīdzināmajās cenās) pieauga par 2.0%, t.sk. apstrādes rūpniecībā – par 2.5%. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu visvairāk fiziskā apjoma indekss

palielinājās nozarēs, kuru produkcijas noiets nebija atkarīgs no Krievijas tirgus: pārējo nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā (par 30.7%), izdevējdarbībā, poligrāfijā un ierakstu reproducēšanā (par 28.3%), gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošanā (par 21.8%), koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošanā (izņemot mēbeles; par 13.7%) un apģērbu ražošanā, kažokādu apstrādē un krāsošanā (par 13.0%).

Nozarēs, kuru eksports vairāk saistīts ar Krieviju, ražošanas līmenis bija ievērojami zemāks nekā 1997. gadā. Īpaši minama automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana (samazinājums par 40.9%), ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošana (par 10.5%) un tekstilizstrādājumu ražošana (par 4.8%). Lai gan pārtikas produktu ražošana gada otrajā pusē samazinājās, 1. pusgadā sasniegtais kāpums ļāva gadu noslēgt ar produkcijas fiziskā apjoma indeksa pieaugumu (par 1.1%).

Pievienotās vērtības kritumu lauksaimniecībā noteica nelabvēlīgie laika apstākļi, kas bija par iemeslu augkopības kultūru ražas samazinājumam, kā arī ar noieta grūtībām saistītais ražošanas sašaurinājums lopkopībā – piena, olu un gaļas ražošanā (attieciņi par 4.4%, 3.8% un 0.5%).

Atšķirībā no iepriekšējā gada pārskata gadā nevienmērīga bija transporta nozares attīstība. Sakarā ar naftas cenu kritumu pasaules tirgū un naftas tranzītpārvadājumu apjoma svārstībām Ventspils ostā saņemto un no tās nosūtīto kravu apjoms samazinājās (par 2.0%). Tomēr būtisks kravu apgrozījuma kāpums Rīgas ostā (par 18.7%) un Latvijas mazajās ostās (par 58.5%) noteica kopējo šī rādītāja pieaugumu (par 3.2%). Attīstījās cauruļvadu transports. Transportētās naftas un naftas produktu apjoms pārskata gadā pieauga attiecīgi par 6.6% un 8.2%. Tranzītpārvadājumiem samazinoties par 9.2%, bet eksporta un iekšzemes pārvadājumiem – attiecīgi par 8.3% un 3.6%, kopējais pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms samazinājās par 7.7%.

Iekšējās tirdzniecības apgrozījums salīdzināmajās cenās salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 21.9% un sasniedza 1 088.9 milj. latu. Straujam mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugumam gada pirmajā pusē sekoja ar Krievijas finanšu krīzi saistīta pieauguma palēnināšanās gada nogalē.

Bezdarbnieku skaits gada laikā palielinājās par 31.1%, un gada beigās Nodarbinātības valsts dienestā bija reģistrēti 111 383 bezdarbnieki jeb 9.2% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem (bezdarba līmenis 1997. gada beigās bija 7.0%). Bezdarbnieku skaita kāpums bija saistīts ar uzņēmumu darbības sašaurināšanos, Krievijas krīzes iespaidā tiem zaudējot noieta tirgus.

Vienlaikus par 9.4% samazinājās ilgstošo bezdarbnieku skaits.

Zemākais bezdarba līmenis gada beigās bija Rīgā un Saldus rajonā (attieciņi 4.8% un 6.1%). Savukārt augstākais bezdarba līmenis, kas ievērojami pārsniedza valstī reģistrēto bezdarba līmeni, bija Rēzeknes rajonā (28.2%), Krāslavas rajonā (23.2%) un Preiļu rajonā (23.2%).

1. tabula

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS UN KOPĒJĀ BRUTO PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA (SALĪDZINĀMAJĀS CENĀS; SALĪDZINOT AR IEPRIEKŠĒJĀ GADA ATBILSTOŠO PERIODU)

(%)

	1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1998
Iekšzemes kopprodukts	8.9	5.6	2.2	-1.9	3.6
Preču sektors	13.0	5.6	0.4	-7.7	2.3
Pakalpojumu sektors	6.4	5.7	3.6	2.9	4.7

Avots: Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes dati.

ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBA

Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums 1998. gadā sasniedza 2 950.2 milj. latu (par 15.5% vairāk nekā iepriekšējā gadā). Eksports pieauga par 10.0%, bet imports – par 18.9%. Lielākais tirdzniecības apgrozījuma pieaugums bija transportlīdzekļu (par 40.4%), dažādu rūpniecības preču (par 28.2%) un metālu un to izstrādājumu (par 26.1%) grupā. Tirdzniecības apgrozījums samazinājās dzīvnieku un lopkopības produkcijas (par 6.3%) un minerālo produktu (par 6.1%) grupā. Sākot ar augustu, Krievijas krīzes ietekmē palēninājās gan eksporta, gan importa pieauguma temps, kas 1. pusgadā bija straujāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Ārējās tirdzniecības bilances negatīvais saldo pieauga (sk. 2. tabulu), sasniedzot 812.4 milj. latu. Lielākais bija mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu, minerālo produktu, transportlīdzekļu, kā arī ķīmiskās rūpniecības produktu grupas negatīvais saldo. Ievērojami pasliktinājās pārtikas rūpniecības produktu (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku) tirdzniecības balance, krītoties eksportam un pieaugot importam, bet samazinājās minerālo produktu negatīvais saldo, sārūkot to ievēdumam.

Nozīmīgākās Latvijas ārējās tirdzniecības partneres bija Eiropas Savienības valstis. Tirdzniecības apgrozījuma īpatsvars ar tām pieauga no 51.5% 1997. gadā līdz 55.7% 1998. gadā. NVS valstu īpatsvars kopējā tirdzniecības apgrozījumā samazinājās no 23.5% 1997. gadā līdz 17.1% 1998. gadā. Lielākais tirdzniecības apgrozījums Latvijai bija ar Vāciju, Krieviju, Zviedriju, Lielbritāniju, Somiju un Lietuvu. Eksports uz Krieviju 1998. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājās par 36.6%, bet imports no Krievijas – par 10.4%. Tādēļ eksporta partnervalstu vidū Krieviju apsteidza Vācija un Lielbritānija, bet importa – Vācija. Pieauga arī pārējo valstu grupas nozīme, kas liecina par eksportētāju centieniem rast jaunus noieta tirgus. Ievērojami auga eksports uz ASV (melnie metāli), Kipru (pārtika), Poliju (koksne, melnie metāli), Ēģipti (koksne), Honkongu (melnie metāli).

Latvijas nozīmīgākās eksportpreces pārskata gadā bija koksne un tās izstrādājumi (33.5% no eksporta kopapjoma), tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi (16.1%), metāli un to izstrādājumi (9.8%), kā arī mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas (6.8%). Pieauga koksnes un tās izstrādājumu, tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu, metālu un to izstrādājumu, plastmasu un izstrādājumu no tām, minerālo produktu, koksnes papīrmasas, papīra un kartona īpatsvars eksportā, bet samazinājās pārtikas rūpniecības produktu (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku), kā arī mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu īpatsvars eksportā. Koksnes un tās izstrādājumu grupā visvairāk palielinājās kurināmās koksnes un apaļkoku izvedums, bet metālu un to izstrādājumu grupā pieauga krāsaino metālu un to izstrādājumu eksports.

Importa preču grupu struktūrā 1998. gadā dominēja mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas (20.5% no importa kopapjoma), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija (11.1%), minerālie produkti (10.5%), kā arī transportlīdzekļi (10.4%). Importa kopapjomā

2. tabula

LATVIJAS ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBA

(eksports – FOB cenās; imports – CIF cenās; milj. latu)

	1996	1997	1998
Eksports	795.2	971.7	1 068.9
Imports	1 278.2	1 582.4	1 881.3
Bilance	-483.0	-610.7	-812.4

Avots: Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes dati.

pieauga transportlīdzekļu, mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu, metālu un to izstrādājumu un pārtikas rūpniecības produktu (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku), bet samazinājās minerālo produktu īpatsvars. Kritās visu minerālo produktu grupā ietilpstošo produktu ievedums, izņemot dīzeļdegvielu. Elektroenerģijas imports veidoja tikai vienu trešdaļu no iepriekšējā gada importa apjoma, jo arī 1998. gadā turpināja pieaugt Latvijā ražotās elektroenerģijas apjoms.

Ārējās tirdzniecības norēķinos dominēja ASV dolārs un Vācijas marka. ASV dolāra īpatsvars samazinājās no 50.7% 1997. gadā līdz 46.7% pārskata gadā, bet Vācijas markas īpatsvars pieauga attiecīgi no 22.0% līdz 25.4%.

Valsts maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo 1998. gadā bija 417.4 milj. latu jeb 11.0% no IKP. Kritās sniegto pakalpojumu apjoms, to pozitīvais saldo samazinājās un sedza tikai nelielu daļu negatīvās ārējās tirdzniecības bilances. Tekošā konta deficīta segšanā ievērojama loma bija ārvalstu tiešajām investīcijām un ilgtermiņa aizņēmumiem. Neraugoties uz tekošā konta deficītu un paaugstinātu ārvalstu valūtas pieprasījumu gada otrajā pusē, 1998. gadā Latvijas Bankas rezerves aktīvi palielinājās un valsts maksājumu bilances pozitīvais saldo bija 23.0 milj. latu.

FISKĀLĀ POLITIKA

Pārskata gadā Latvijā tika turpināta stingra fiskālā politika, nepieļaujot budžeta deficītu. Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi 1998. gadā bija 1 589.5 milj. latu (par 21.6% vairāk nekā 1997. gadā) un finansiālais pārpalikums – 8.1 milj. latu. Valsts konsolidētā kopbudžeta tīrie aizdevumi 1998. gadā bija 2.6 milj. latu un fiskālais pārpalikums – 5.5 milj. latu. Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi bija 42.1% no IKP (1997. gadā – 43.0%), izdevumi (bez tīrajiem aizdevumiem) – 41.9% no IKP (1997. gadā – 41.1%) un fiskālais pārpalikums – 0.1% no IKP (1997. gadā – 1.3% no IKP).

Līdz 1998. gada augustam bija vērojams stabils valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā pārpalikuma pieaugums; augustā tas sasniedza 74.7 milj. latu apjomu. To noteica tautsaimniecības straujā attīstība un budžetu izdevumu neizpilde 1998. gada 1. pusgadā. Sākot ar septembri, konsolidētā kopbudžeta fiskālais pārpalikums samazinājās sakarā ar Krievijas krīzes negatīvo ietekmi uz nodokļu ieņēmumiem un ar izdevumu pieaugumu 2. pusgadā.

Nodokļu ieņēmumu īpatsvars IKP turpināja palielināties. Visstraujāk (par 41.2%) pieauga akcīzes nodokļa ieņēmumi; tas bija saistīts ar grozījumiem likumdošanas aktos. Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi pieauga par 17.5%, sociālās apdrošināšanas iemaksas – par 12.3%, iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi – par 12.0% un pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi – par 9.6%. Nodokļu ieņēmumu pieauguma pārsniegums pār IKP pieaugumu saistīts ar nodokļu administrēšanas uzlabošanos.

Valsts pamatbudžeta ieņēmumi 1998. gadā bija 678.4 milj. latu un izdevumi – 670.3 milj. latu. Salīdzinājumā ar 1997. gadu ievērojami pieauga valsts pamatbudžeta izdevumi kapitālieguldījumiem (9.1% no izdevumiem).

Turpinājās privatizācijas process, un 1998. gadā Valsts īpašuma privatizācijas fonda ieņēmumi bija 37.0 milj. latu (1997. gadā – 42.0 milj. latu).

Valsts speciālā budžeta ieņēmumi 1998. gadā bija 660.3 milj. latu un izdevumi – 674.0 milj. latu. Sociālās apdrošināšanas speciālajā budžetā izveidojās deficīts (7.1 milj. latu; 1997. gadā – 21.0 milj. latu pārpalikums), turklāt 4. ceturksnī izdevumi pārsniedza ieņēmumus par 10.8 milj. latu, jo novembrī notika pensiju indeksācija un sakarā ar bezdarba līmeņa kāpumu palielinājās bezdarbnieka pabalstu izmaksu apjoms.

Pašvaldību kopbudžeta ieņēmumi 1998. gadā bija 396.1 milj. latu un finansiālais pārpalikums – 2.1 milj. latu. Savukārt pašvaldību kopbudžeta fiskālais deficīts 1998. gadā sasniedza 7.1 milj. latu. Pašvaldību budžeta stāvokli ietekmēja sezonālais izdevumu pieaugums rudens un ziemas mēnešos, ko pilnībā nenosedza budžeta ieņēmumu apjoms.

NAUDAS PIEDĀVĀJUMS

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetārie rādītāji atspoguļoti gada pārskata 1. pielikumā. Naudas piedāvājuma M2X¹ apjoms gada laikā palielinājāsno 871.3 milj. latu 1997. gada beigās līdz 923.0 milj. latu 1998. gada beigās (sk. 2. att.; pieaugums – 5.9%). Atšķirībā no 1997. gada, kad naudas piedāvājums samērā stabili auga visu gadu un M2X pieaugums bija daudz straujāks (38.7%), pārskata gadā naudas piedāvājums palielinājās galvenokārt 1. pusgadā (par 11.9%), bet 2. pusgadā sakarā ar šaubām par dažu banku stabilitāti un ar noguldījumu apjoma kritumu tajās plašās naudas apjoms samazinājās (par 5.3%). Tādēļ 1998. gadā M2X mēneša vidējais pieaugums bija tikai 0.5%. Naudas piedāvājuma pieaugums bija saistīts ar saimniecisko attīstību valstī un iekšzemes banku aktivitātēm kredītu izsniegšanas jomā, nevis ar būtisku ārvalstu kapitāla ieplūdi kā iepriekšējos gados.

Naudas aprites ātrums 1998. gadā palielinājās (no 3.76 1997. gadā līdz 4.09 1998. gadā), liecinot par zināmu ekonomiskās situācijas nestabilitāti un uzkrājumu mazināšanos.

Lai gan atsevišķās tautsaimniecības nozarēs bija vērojami īslaicīgi satricinājumi un saimnieciskās aktivitātes svārstības, uzticība banku sektoram saglabājās un strādājošo pirkspēja pieauga, tādēļ bankas gada laikā, lai gan lēnāk nekā gadu iepriekš, palielināja piesaistīto iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu apjomu (sk. 3. att.) par 8.2% (1997. gadā – par 47.8%). Apgrozībā esošās skaidrās naudas (bez atlikumiem banku kasēs) daudzums palielinājās tikai par 2.3% (1997. gadā – par 26.0%), liecinot, ka tautsaimniecībā aug bezskaidrā naudā veikto darījumu īpatsvars. Pieprasījuma noguldījumu īpatsvars plašajā naudā samazinājās no 48.2% 1997. gada beigās līdz 44.3% pārskata gada beigās, bet par ekonomiskās situācijas ilgtermiņa stabilitāti liecināja tas, ka auga termiņnoguldījumu īpatsvars (no 13.6% līdz 18.9%). Privātpersonu noguldījumi veidoja 55.2% no termiņnoguldījumiem, bet pieprasījuma noguldījumos joprojām dominēja uzņēmumu noguldījumi (67.4%).

Par uzticības pieaugumu nacionālajai valūtai liecināja visai straujais latos veikto noguldījumu kāpums (par 22.1%), noguldījumiem ārvalstu valūtā samazinoties par 4.7%. Tādējādi latos veikto noguldījumu īpatsvars palielinājās un 1998. gada beigās bija 54.4% no noguldījumu kopapjoma (1997. gada beigās – 48.2%).

Mazāk likvīdās plašās naudas sastāvdaļas kvazinaudas pieaugums (6.8%) nedaudz apsteidza tās likvīdākās sastāvdaļas M1 kāpumu (5.5%).

Līdz ar globālajiem finanšu satricinājumiem mainoties ieguldītāju iespējām un riska vērtējumam, ieguldot līdzekļus attīstības valstīs, daudzās no tām bija vērojama ieguldījumu ieplūdes samazināšanās, vērtspapīru tirgus sašaurināšanās, traucējumi banku sektora darbībā. Šāda ietekme bija jūtama arī Latvijas banku sektorā. Līdzekļu iesaldēšana Krievijas finanšu tirgū, ārvalstu kapitāla atplūde un ārvalstu valūtas pieprasījums izraisīja banku sistēmas tīro ārējo aktīvu samazināšanos (gada laikā par 185.9 milj. latu jeb 30.9%, t.sk. banku sektora – par 214.1 milj. latu).

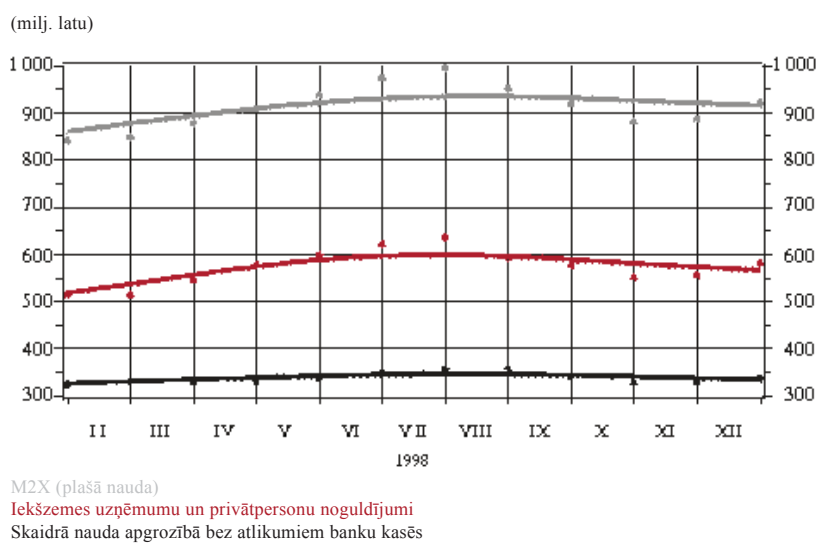
Pārskata gadā būtiski mainījās banku sektora aktīvu izvietojuma iespējas, kā arī kredīt-

¹ Skaidrā nauda apgrozībā – atlikumi banku kasēs + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi nacionālajā un ārvalstu valūtā.

iestāžu politika šajā jomā. Ievērojami samazinājās ārzemju aktīvos izvietoto līdzekļu apjoms (par 243.0 milj. latu jeb 22.9%), bet strauji pieauga iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu apjoms (par 194.8 milj. latu jeb 1.5 reizes). Ārzemju aktīvos par 42.5% (līdz 199.2 milj. latu) samazinājās ārvalstu kredītiestādēs izvietoto pieprasījuma noguldījumu atlikums un par 38.2% (līdz 123.4 milj. latu) saruka ieguldījumi ārvalstu valdību vērtspapīros. Samazinājās arī ieguldījumi ārvalstu uzņēmumu akcijās (par 22.7%) un aktīvi pārvaldīšanā (par 31.4%), bet par 27.0% (līdz 158.7 milj. latu) palielinājās nerezidentu uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu apjoms. Labvēlīgās fiskālās situācijas ietekmē gada laikā

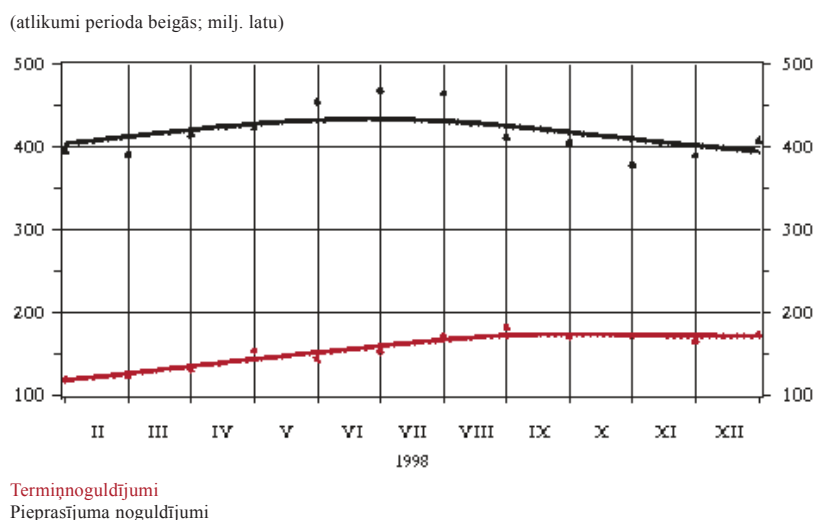
2. attēls

PLAŠĀ NAUDA

3. attēls

IEKŠZEMES UZŅĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU NOGULDĪJUMI BANKĀS

banku sistēmas neto kredīts centrālajai valdībai un pašvaldībām samazinājās par 44.9 milj. latu (līdz 70.2 milj. latu).

Kredītriska mazināšanās, procentu likmju kritums, banku piesaistīto līdzekļu apjoma pieaugums un noguldījumu termiņu pagarināšanās gada pirmajā pusē sekmēja uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma strauju pieaugumu. Pārskata gada 2. pusgadā banku sektoru skārušie satricinājumi iespaidoja tikai īstermiņa kredītu izsniegšanu, bet ilgtermiņa aizdevumu atlikums turpināja augt. Pārskata gada laikā iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto aizdevumu kopapjoms palielinājās par 194.8 milj. latu jeb 52.0%, t.sk. īstermiņa kredītu apjoms – par 20.9 milj. latu jeb 12.6%, bet ilgtermiņa – par 173.9 milj. latu jeb 83.6% (sk. 4. att.). Izsniegto kredītu termiņdalījums 1998. gada beigās liecināja par to, ka turpinās iepriekšējā gada tendences. 1997. gada beigās 44.4% kredītu bija īstermiņa, bet 1998. gada nogalē to īpatsvars samazinājās līdz 32.9%, atbilstoši pieaugot ilgtermiņa kredītu apjomam.

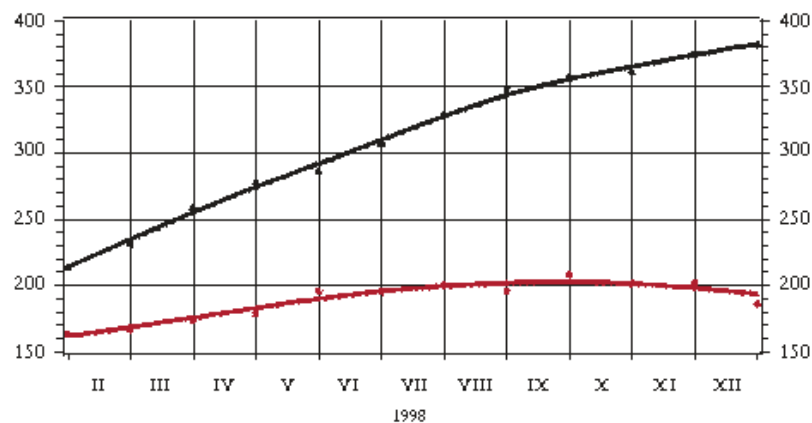
Pieprasījums pēc kredītiem latos būtiski neatšķīrās no pieprasījuma pēc kredītiem ārvalstu valūtā, un nacionālajā valūtā izsniegto kredītu apjoms 1998. gada beigās veidoja 45.3% (1997. gada nogalē – 46.5%) no kredītu kopapjoma.

Kredītu atlikuma pieaugums bija raksturīgs lielākajai daļai tautsaimniecības nozaru, izņemot ieguves rūpniecību, kā arī elektroenerģiju, gāzes un ūdens apgādi. Izsniegto kredītu atlikums visvairāk pieauga finanšu starpniecībā (1.9 reizes), lauksaimniecībā, medniecībā un mežsaimniecībā (1.9 reizes), būvniecībā (1.8 reizes), kā arī transportā, glabāšanā un sakaros (1.6 reizes). 66.3% kredītu atlikuma tautsaimniecībā bija ieguldīti apstrādes rūpniecībā, tirdzniecībā un transportā, glabāšanā un sakaros.

4. attēls

IEKŠZEMES UZŅĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM NACIONĀLAJĀ UN ĀRVALSTU VALŪTĀ IZSNIEGTIE KREDĪTI

(atlikumi perioda beigās; milj. latu)

Īstermiņa
Ilgtermiņa

NOGULDĪJUMU UN KREDĪTU PROCENTU LIKMES

Makroekonomiskās situācijas saasināšanās rudenī, kas bija saistīta ar zināmu kredītriska palielināšanos, kā arī vērtspapīru un starpbanku tirgus likmju pieaugums veicināja arī latos izsniegto kredītu procentu likmju palielināšanos. Piesaistīto līdzekļu apjoma kritums vienlaikus stimulēja bankas paaugstināt latos veikto noguldījumu procentu likmes. Latos izsniegto kredītu procentu likmes paaugstinājās par 2–4 procentu punktiem, bet noguldījumu procentu likmes – vidēji par 1 procentu punktu. OECD valstu valūtās izsniegto kredītu un piesaistīto noguldījumu procentu likmes gada laikā svārstījās nedaudz, un tām bija tendence pat nedaudz samazināties.

Latos veikto ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme 1998. gada beigās bija 6.7% (sk. 5. att.), OECD valstu valūtās veikto – 6.3%. Latos veikto īstermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme decembrī sasniedza 6.5%, bet OECD valstu valūtās veikto – 4.3%.

Pārskata gada beigās latos izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme palielinājās attiecīgi līdz 16.4% un 15.3% (sk. 6. att.).

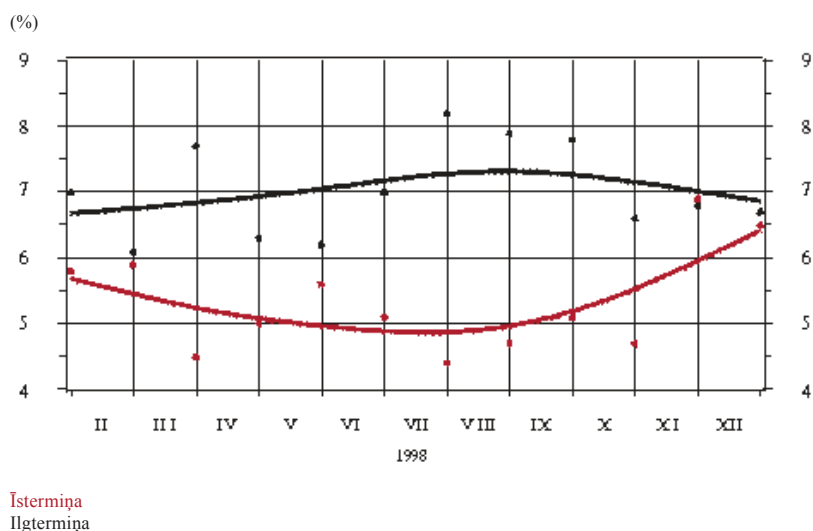
OECD valstu valūtās izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme decembrī samazinājās attiecīgi līdz 13.9% un 11.1%.

Kopumā 1998. gadā OECD valstu valūtās piesaistīto noguldījumu un tajās izsniegto kredītu procentu likmes bija nedaudz zemākas nekā šādu latos veikto darījumu procentu likmes.

Samazinoties inflācijai, termiņnoguldījumu reālās negatīvās procentu likmes pēc divu gadu pārtraukuma kļuva pozitīvas un decembrī bija 3.7%.

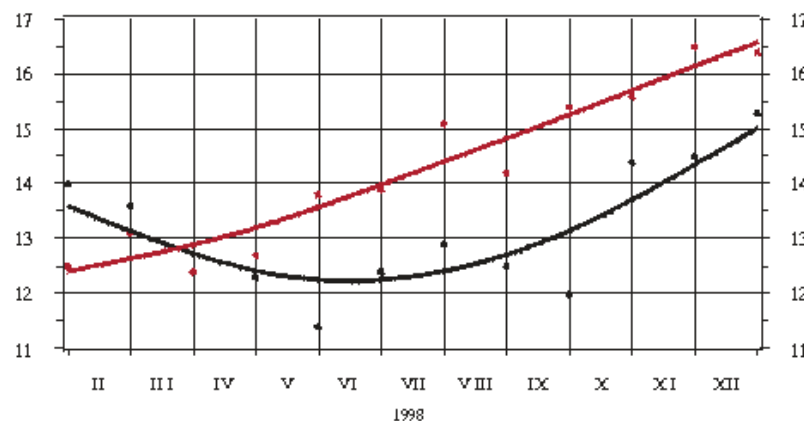
IEKŠZEMES UZŅĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU LATOS VEIKTO NOGULDĪJUMU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES

5. attēls

LATOS IZSNIEGTO KREDĪTU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES

(%)

Istermiņa
Ilgtermiņa

STARPBANKU TIRGUS

Iekšzemes starpbanku tirgus pārskata gada laikā būtiski mainījās. Gada sākumā banku aktivitāti veicināja banku sektora naudas līdzekļu samazināšanās sakarā ar februārī pieņemto valdības lēmumu lielāko daļu budžeta līdzekļu glabāt Latvijas Bankā. Banku sektora virsrezerves tādēļ samazinājās no 12.8 milj. latu janvārī līdz 5.2 milj. latu februārī. Martā bankas aktīvi darbojās starpbanku tirgū – iekšzemes tirgū mēneša darījumu apjoms sasniedza maksimumu (437.9 milj. latu). Turpmākajos mēnešos darījumu apjoms mazinājās un decembrī bija vismazākais gada laikā – 203.2 milj. latu. Sākot ar augustu, starpbanku tirgus aktivitāti ietekmēja Krievijas finanšu krīze, kas radīja tirgus dalībnieku savstarpēju neuzticību. Pārskata gada laikā tirgus dalībnieku skaits samazinājās no 29 līdz 18. Vienlaikus auga procentu likmes. Aizvien biežāk bankas nepieciešamības gadījumā nodrošināja likviditāti, aizņemoties līdzekļus Latvijas Bankā.

Taču, tā kā aktivitāte starpbanku tirgū gada sākumā bija augsta, 1998. gadā iekšzemes bankām izsniegto starpbanku tirgus kredītu apjoms bija 3.7 mljrd. latu (1997. gadā – 2.6 mljrd. latu). Lielākā daļa starpbanku kredītu tika izsniegta uz nakti (83.4%) un ar termiņu līdz 1 mēnesim (15.5%). Lielāks pieprasījums bija pēc starpbanku kredītiem latos (71.8% no visiem iekšzemes starpbanku kredītiem).

Neskaidrā situācija finanšu tirgos gada otrajā pusē, brīvo līdzekļu koncentrēšanās dažās bankās un naudas resursu sadārdzināšanās izraisīja būtisku latos izsniegto aizdevumu vidējo svērto procentu likmju kāpumu. Uz nakti izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme palielinājās no 4.4% janvārī līdz 6.9% decembrī, minimumu sasniedzot maijā un jūnijā (2.0%), bet maksimumu – novembrī (8.1%). Šāda tendence neskāra OECD valstu valūtās izsniegtos starpbanku kredītus. To procentu likmju svārstības bija nelielas, un vidējā svērtā procentu likme samazinājās no 5.8% janvārī līdz 4.8% decembrī.

Nozīmīgs banku sektora līdzekļu izvietojanas veids bija kredīti ārvalstu bankām (visbiežāk tos izsniedza uz nakti un ar termiņu līdz 1 mēnesim). Šo operāciju apjoms 1998. gada laikā bija 18.1 mljrd. latu – pusotru reizi lielāks nekā 1997. gadā.

NAUDAS BĀZE

Naudas bāze M0¹ 1998. gada beigās sasniedza 471.5 milj. latu (sk. 7. att.). Gada laikā tā pieauga par 6.7% – ievērojami lēnāk nekā 1997. gadā. Naudas bāzes pārmaiņas galvenokārt noteica ārvalstu valūtas piedāvājums un centrālās bankas tīro ārējo aktīvu kāpums 1. pusgadā, kā arī Latvijas Bankas tīro iekšējo aktīvu (kredītu bankām) pieaugums. Skaidrās naudas emisija pieauga par 4.2%, bet skaidrās naudas īpatsvars naudas bāzē 1998. gada beigās samazinājās līdz 79.4% (1997. gada beigās tas bija 81.4%).

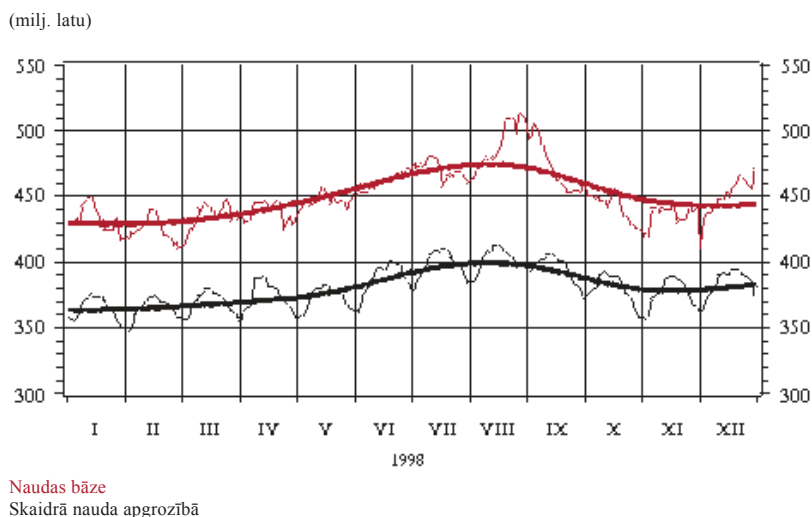
Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi palielinājās par 28.1 milj. latu jeb 6.4% un gada beigās bija 465.3 milj. latu (sk. 8. att.). Tīrie ārējie aktīvi sedza 3.0 (1997. gada nogalē – 3.3) mēnešu importa apjomu, un emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem bija 98.7% (iepriekšējā gada beigās – 99.0%). Neto ārvalstu valūtas ieplūde Latvijas Bankā bija vērojama 1998. gada 1. un 2. ceturksnī (attiecīgi 27.0 milj. latu un 42.2 milj. latu), kad tika konvertēti ieguldījumiem privatizējamās uzņēmumos paredzētie līdzekļi. Vislielāko apjomu gan Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi, gan naudas bāze sasniedza augustā (attiecīgi 538.7 milj. latu un 510.1 milj. latu). Nākamajos divos mēnešos sakarā ar paaugstinātu ārvalstu valūtas pieprasījumu un vairāku banku likviditātes problēmām minētie rādītāji samazinājās, tomēr novembrī un decembrī atkal atsākās to pieaugums. Tīro ārējo aktīvu apjoms šajā periodā palielinājās galvenokārt Latvijas Bankas veikto valūtas mijmaiņas (*swap*) darījumu ietekmē (to atlikums pārskata gadā pieauga 2.6 reizes – par 17.6 milj. latu).

Lai gan centrālās bankas tīrie iekšējie aktīvi pārskata gadā palielinājās tikai par 1.5 milj. latu, būtiski (no 7.6 milj. latu 1997. gada beigās līdz 52.0 milj. latu 1998. gada beigās) palielinājās centrālās bankas kredīti bankām.

Visaugstākais banku pieprasījums pēc Latvijas Bankas kredītiem bija 4. ceturksnī (ceturkšņa laikā izsniegts 52.1% no centrālās bankas gada laikā izsniegto kredītu kopsummas), kad auga banku savstarpējā piesardzība un starpbanku tirgus procentu likmes bija ievērojami

7. attēls

NAUDAS BĀZE

¹ Skaidrā nauda apgrozībā + noguldījumi Latvijas Bankā.

augstākas par Latvijas Bankas piedāvātajām procentu likmēm. Gada pirmajā pusē banku pieprasījums pēc centrālās bankas kredītiem bija visai mērens un bankas vairāk izmantoja relatīvi lētākos starpbanku aizdevumus. Kopumā 1998. gadā Latvijas Banka izsniedza bankām kredītus 458.0 milj. latu apmērā – 4.1 reizi vairāk nekā iepriekšējā gadā. No tiem 58.8% bija *repo* izsolēs izsniegtie, 33.1% – pieprasījuma lombarda, 4.2% – automātiskie lombarda un 3.9% – ārkārtas situācijas kredīti (kredītu mēneša vidējos atlikumus sk. 3. tabulā).

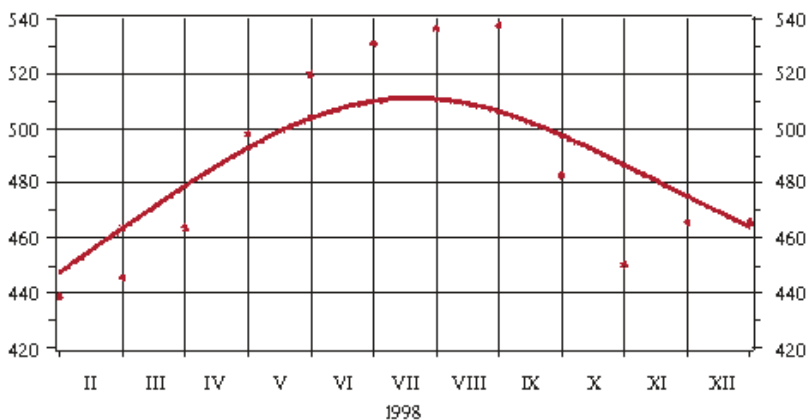
Pārskata gadā *repo* izsolēs uz 7 dienām izsniegti kredīti 194.4 milj. latu, uz 28 dienām – 40.6 milj. latu un uz 91 dienu – 34.5 milj. latu apjomā. Latvijas Bankas piedāvātais *repo* kredītu apjoms palielinājās 1.4 reizes, banku pieprasījums – 4.4 reizes, izsniegtais apjoms – 2.9 reizes. Nozīmīgs bija izsniegto lombarda kredītu apjoms. Pieprasījuma lombarda kredīti izsniegti 151.7 milj. latu un automātiskie lombarda kredīti – 18.9 milj. latu apjomā.

Latvijas Bankas noteiktā refinansēšanas likme (4.0%) 1998. gadā nemainījās. *Repo* izsolēs izsniegto kredītu procentu likme mainījās līdz ar starpbanku tirgus procentu likmju

8. attēls

LATVIJAS BANKAS TĪRIE ĀRĒJIE AKTĪVI

(milj. latu)

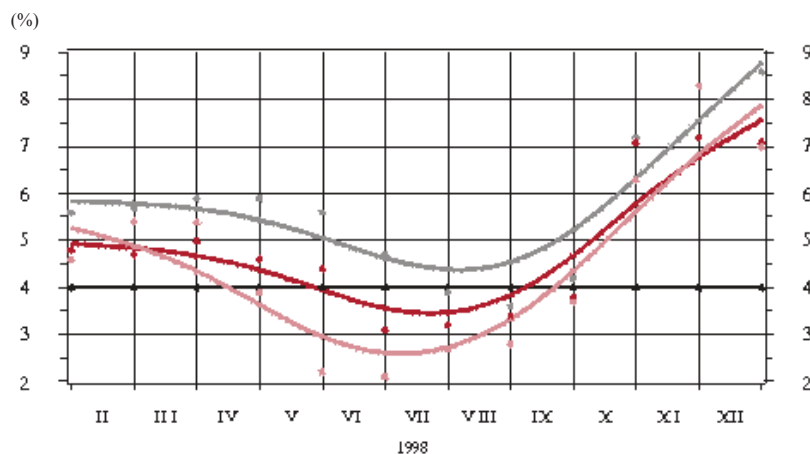
3. tabula

LATVIJAS BANKAS KREDĪTI BANKĀM

(vidējie atlikumi; milj. latu)

	1996	1997	1998
Janvāris	3.4	2.7	8.5
Februāris	5.7	0.7	11.9
Marts	6.3	1.8	14.4
Aprīlis	5.0	1.8	13.4
Maijs	0.5	7.3	15.8
Jūnijs	0.6	6.8	10.1
Jūlijs	2.4	9.0	17.2
Augusts	2.1	4.2	17.4
Septembris	2.0	0.3	33.1
Oktobris	2.6	3.2	34.2
Novembris	4.6	6.9	33.9
Decembris	3.2	8.3	37.5

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

Latvijas Bankas refinansēšanas likme

Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju repo izsoļu vidējā svērtā procentu likme

Izsolēs pārdoto Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma 6 mēnešu parādzīmju vidējā svērtā procentu likme

Latos izsniegto starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme

svārstībām: janvārī – 4.8%, jūnijā – 3.1% un novembrī – 7.2% (sk. 9. att.). Lombarda kredītu vidējā svērtā procentu likme palielinājās no 5.0% janvārī līdz 7.5% decembrī.

Naudas bāzes pieaugumu ierobežoja Latvijas Bankas neto kredīta valdībai samazinājums pārskata gada laikā (par 13.8 milj. latu jeb 18.3%), jo, lai gan Latvijas Banka papildināja savu valdības vērtspapīru portfeli (par 8.4 milj. latu), valdība palielināja brīvo naudas līdzekļu noguldījumu centrālajā bankā (par 19.9 milj. latu). Fiskālā situācija bija labvēlīga, tādēļ valdība pārskata gadā neizmantoja tiešas aizņemšanās iespējas Latvijas Bankā. Turklāt saskaņā ar grozījumiem likumā "Par Latvijas Banku" (spēkā ar 18.11.1998.) Latvijas Bankai vairs nebija tiesību piešķirt šāda veida aizdevumus valdībai.

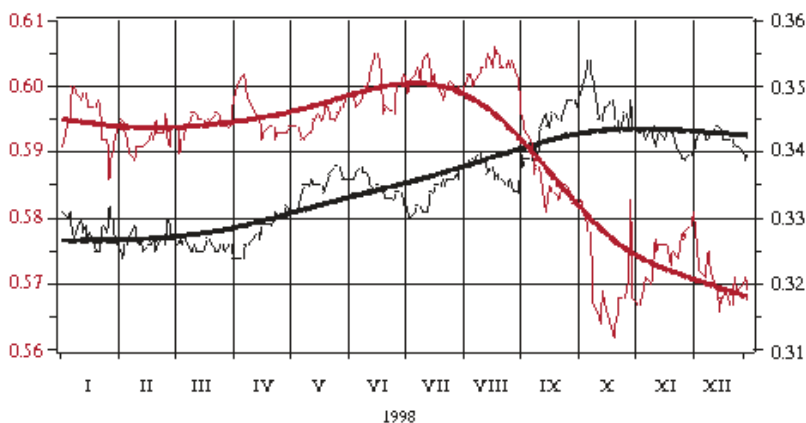
ĀRVALSTU VALŪTU TIRGUS

Lai gan pārskata periodā Latvijas tautsaimniecību ietekmēja nelabvēlīgi ārējie apstākļi, Latvijas Bankas ārējo rezervju apjoms palielinājās (no 833.4 milj. ASV dolāru 1997. gada beigās līdz 872.6 milj. ASV dolāru 1998. gada beigās). Latvijas Banka kredītiestādēm 1998. gadā neto pārdeva 96.0 milj. ASV dolāru, bet latu pirkšanas ar atpārdošanu darījumu rezultātā nopirka 50.1 milj. ASV dolāru (visvairāk – septembrī un oktobrī). Ārējo rezervju pieaugumu veidoja ienākumi, kas gūti, ieguldot ārējās rezerves ārvalstu finanšu tirgos saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprinātajām vadlīnijām. Latvijas Bankas ārējās rezerves samazināja SVF aizdevumu daļas atmaksa.

Pasaules valūtas tirgū 1998. gadā sakarā ar Eiropas Monetārās savienības izveides tuvošanos, Japānas ekonomisko krīzi, ASV monetārās politikas maiņu, kā arī Austrumāzijas finanšu krīzes sekām bija vērojamas samērā lielas svārstības. Pārskata gadā ASV dolāra kurss pret Vācijas marku samazinājās par 6.6% (no 1.7980 līdz 1.6785), augstāko līmeni (1.8540) sasniedzot 2. aprīlī. ASV dolāra kursa kritums 2. pusgadā bija saistīts ar to, ka

LATVIJAS BANKAS NOTEIKTAIS ASV DOLĀRA UN VĀCIJAS MARKAS KURSS

(latos)

ASV dolāra kurss
Vācijas markas kurss

Federālo rezervju sistēma samazināja procentu likmes un vairs tik cieši neatbalstīja stipra ASV dolāra politiku, jo ASV tautsaimniecība vairs neattīstījās tik strauji kā iepriekš un to negatīvi ietekmēja Austrumāzijas krīze. Gada otrajā pusē Vācijas markas kursa kāpumu veicināja paredzamā eiro ieviešana bezskaidras naudas norēķinos ar 1999. gada 1. janvāri. ASV dolāra kurss pret Japānas jenu kritās par 11.5% (no 130.55 līdz 115.59). Šis kritums bija saistīts ar ASV monetārās politikas maiņu. Gada laikā gan ASV, gan Japānas centrālā banka veica intervences, pārdodot ASV dolārus, lai apturētu Japānas jenas vērtības kritumu. Šīs intervences bija sekmīgas, un gada beigās ASV dolārs bija vājāks nekā gada sākumā. Lielbritānijas sterliņu mārciņa aizvadītajā gadā bija samērā stabila, tās kurss pret ASV dolāru gandrīz nemainījās un gada beigās bija 1.6600.

Tā kā pārskata gadā ASV dolāra kurss pret pārējām SDR valūtu groza valūtām (Vācijas marku, Francijas franku, Japānas jenu un Lielbritānijas sterliņu mārciņu) samazinājās, arī pret latu tas samazinājās (no 0.5900 līdz 0.5690; par 3.6%; sk. 10. att. un 5. pielikumu). 1998. gada otrajā pusē lata kurss iekšzemes valūtas tirgū atradās tuvu Latvijas Bankas noteiktajam ASV dolāra pārdošanas kursam, tādēļ Latvijas Banka veica intervences, pārdodot ASV dolārus un pērkot latus.

VALDĪBAS ĀRĒJAIS PARĀDS

Valdības ārvalstu aizņēmumu atlikums 1998. gada beigās bija 231.5 milj. latu (6.1% no IKP), un uzņēmumiem ārvalstu aizņēmumu saņemšanai valdība bija izsniegusi garantijas 42.9 milj. latu apmērā. 1998. gada laikā ārvalstu aizņēmumu atlikums pieauga par 13.1 milj. latu, bet valdības sniegto garantiju apjoms – par 11.5 milj. latu. Līdz 1998. gada beigām Latvijas valdība bija noslēgusi aizņēmuma līgumus un izsniegusi garantijas kopsummā par 416.1 milj. latu.

Valdības ārējā parāda apkalpošanai 1998. gadā izlietoti 37.0 milj. latu (1997. gadā – 70.8 milj. latu). Valdības ārējā parāda apkalpošanai izlietotā summa līdzvērtīga 3.5% no

eksporta gada apjoma. Saskaņā ar resursu rezerves vienošanos Latvijas Banka atmaksāja SVF 14.5 milj. XDR (11.6 milj. latu). Par SVF Sistēmiskās pārveides fonda 45.8 milj. XDR aizdevumu veikti pamatmaksājumi 3.8 milj. XDR (3.0 milj. latu) apmērā. Latvijas valdība pirms termiņa atmaksāja 7.6 milj. ASV dolāru (4.5 milj. latu) no 21.0 milj. ASV dolāru aizņēmuma, kas saņemts no *Swedish Export Credit Corporation*.

VĒRTSPAPĪRU TIRGUS

Latvijas Republikas valdības vērtspapīru sākotnējā tirgū Latvijas Banka darbojās kā valdības pilnvarots aģents vērtspapīru izsoļu veikšanā un uzskaitē. Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru izvietojumu Latvijas Banka veica izsoles veidā. Izsoles organizē Latvijas Bankas un Finanšu ministrijas izveidota izsoles komisija.

Latvijas Republikas valdības vērtspapīru tirgus 1998. gadā attīstījās nevienmērīgi. Gada pirmajos mēnešos, palielinoties valsts konsolidētā kopbudžeta pārpalikumam, Valsts kase samazināja valdības vērtspapīru piedāvājumu sākotnējā tirgus izsolēs. Vairākas izsoles nenotika vērtspapīru pieprasījuma trūkuma dēļ. Vērtspapīru pieprasījums krasī palielinājās maijā–augustā, kad pieauga resursu pārpalikums finanšu tirgū un vienlaikus būtiski pazeminājās vērtspapīru ienesīgums. Septembrī Krievijas finanšu krīzes iespaidā banku likviditāte samazinājās, un trīs mēnešus valdības vērtspapīru pieprasījums bija ļoti neliels. Tas nedaudz pieauga tikai decembrī. Pārskata gadā notika 35 valsts iekšējā aizņēmuma 1 mēneša, 43 – 3 mēnešu, 23 – 6 mēnešu un 9 – 12 mēnešu parādzīmju izsoles. Astoņās izsolēs tika pārdotas divas 2 gadu obligāciju emisijas. Vērtspapīru pieprasījuma un piedāvājuma attiecība samazinājās līdz 1.2 (1997. gadā – 2.3). Pakāpeniski savu nozīmi tirgū zaudēja īsāko termiņu (1, 3 un 6 mēnešu) parādzīmes, bet auga 12 mēnešu parādzīmju un 2 gadu obligāciju loma (sk. 11. att.). Vērtspapīrus ar ilgāku atmaksas termiņu Finanšu ministrija piedāvāja retāk, bet lielākā apjomā, tādējādi padarot tos pievilcīgākus ieguldītājiem.

Apgrozībā esošo valdības vērtspapīru kopapjoms gada laikā samazinājās par 18.4% un gada beigās bija 127.0 milj. latu. 1998. gada beigās apgrozībā esošo visu termiņu parādzīmju īpatsvars bija mazāks nekā 1997. gada nogalē: 12 mēnešu parādzīmes – 36.5%, 6 mēnešu – 8.0%, 3 mēnešu – 1.7%, 1 mēneša – 0.2%, bet 2 gadu obligāciju īpatsvars sasniedza 53.6%. Samazinoties valdības iekšējā parāda apjomam, saruka valdības parāda apkalpošanas izdevumi.

Parādzīmju vidējās svērtās diskonta likmes 1998. gada sākumā atradās robežās starp 3.5% 1 mēneša parādzīmēm un 7.2% 12 mēnešu parādzīmēm, bet jūlijā, augot pieprasījumam, samazinājās attiecīgi līdz 3.2% un 6.2%.

Turpmākajos mēnešos parādzīmju vidējās svērtās diskonta likmes atkal pieauga un gada beigās atradās 6.0–10.4% robežās (sk. 12. att.). 2 gadu obligāciju fiksētā peļņas likme palielinājās no 8.75% maijā līdz 12.0% decembrī.

Vērtspapīru otrreizējā tirgū pārskata gadā samazinājās Finanšu ministrijas un Latvijas Bankas (4. ceturksnī) veikto darījumu nozīme. Augot procentu likmēm, palielinājās rezidentu interese par valdības vērtspapīriem. Kopumā 1998. gadā valdības vērtspapīru otrreizējā tirgus apjoms pieauga 1.9 reizes un sasniedza 704.5 milj. latu. Ar rezidentiem veikto darījumu īpatsvars pieauga no 46.4% 1997. gadā līdz 78.0% pārskata gadā, samazinoties darījumu īpatsvaram ar Latvijas Banku (attiecīgi no 24.0% līdz 15.6%), ar nerezidentiem (no 18.0% līdz 2.3%) un iekšzemes bankām (no 11.6% līdz 4.1%).

Latvijas Bankas 1998. gadā veikto vērtspapīru pirkšanas un pārdošanas darījumu apjoms sasniedza 109.5 milj. latu (iepriekšējā gadā – 89.7 milj. latu). Lielākais darījumu apjoms

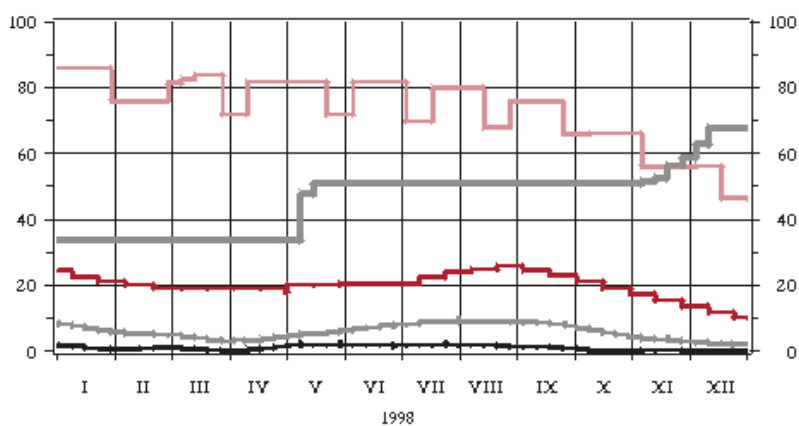
veikts augustā (pirkšana – 30.2 milj. latu) un septembrī (pārdošana – 11.5 milj. latu), un to mērķis bija uzlabot banku sektora likviditāti.

Dow Jones Rīgas Fondu biržas indekss (DJRSE) pārskata gadā samazinājās no 345.2 līdz 98.0. Tomēr tas būtiski neietekmēja makroekonomisko situāciju valstī, jo fondu tirgus Latvijā tikai sāk veidoties. Jau kopš 1998. gada sākuma fondu tirgu visvairāk ietekmēja tas, ka ārvalstu ieguldītāji pēc Austrumāzijas finanšu krīzes pārvērtēja savu attieksmi pret attīstības

11. attēls

VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRI

(milj. latu)

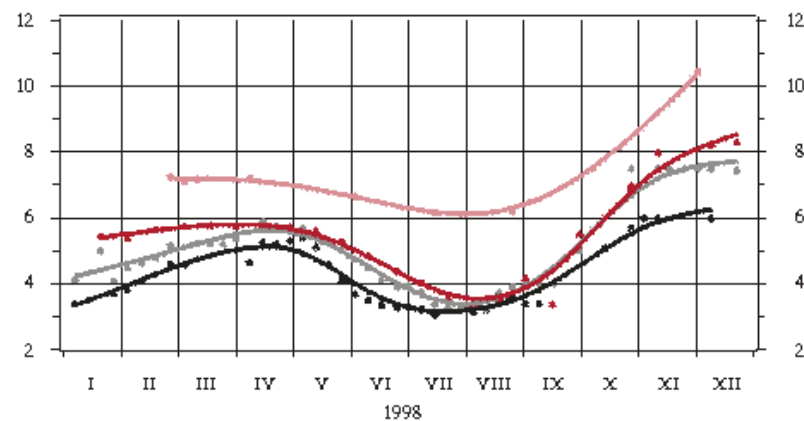

1 mēneša
3 mēnešu
6 mēnešu
12 mēnešu
2 gadu

12. attēls

IZSOLĒS PĀRDOTO VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU VIDĒJĀS SVĒRTĀS DISKONTA LIKMES

(%)

1 mēneša
3 mēnešu
6 mēnešu
12 mēnešu

valstīm, kurās darījumu risks ir lielāks nekā attīstītajās valstīs. Tāpēc ārvalstu ieguldītāju aktivitātes Rīgas Fondu biržā bija minimālas, bet vietējie ieguldītāji nebija ieinteresēti veikt iekšzemes portfeļieguldījumus, jo pārvaldīja galvenokārt īstermiņa naudas līdzekļus. Latviju ietekmēja arī notikumi Krievijā – strauja DJRSE indeksa lejupslīde bija vērojama pēc marta (Krievijas un Latvijas politisko nesaskaņu iespaidā) un pēc augusta, kad Krievija iesaldēja valsts vērtspapīru atmaksu un devalvēja valūtu.

Pārskata gadā notika akciju sabiedrību "Ventpils nafta", "Latvijas gāze", "Latvijas Balzams", "Rīnūži" akciju publiskais piedāvājums. Biržā sāka kotēt akciju sabiedrību "Ventpils nafta", "Latvijas Balzams", "Hansapank", "Rīgas Komercbanka", "Rēzeknes Piena konservu kombināts", "Gutta", "Grindekss" u.c. akcijas. Fondu tirgus kapitalizācija palielinājās no 199 milj. latu līdz 218 milj. latu (5.8% no IKP). Decembrī fondu tirgū optimismu radīja tas, ka *Skandinaviska Enskilda Banken AB* (Zviedrija) nopirka daļu a/s "Latvijas Unibanka" akciju. Kopumā Rīgas Fondu biržas apgrozījums 1998. gadā bija 45.9 milj. latu un par 12.2% pārsniedza 1997. gada līmeni.

LATVIJAS BANKAS PAMATUZDEVUMU IZPILDES NORMATĪVĀS AKTUALITĀTES

12. janvāris	Latvijas Banka sāka Latvijas naudas tirgus procentu likmju indeksu RIGIBID un RIGIBOR noteikšanu.
15. janvāris	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Norādījumu par kredītiestāžu gada pārskatiem" grozījumus. Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestāžu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumu" grozījumus (spēkā ar 28.02.1998.). Latvijas Bankas padome apstiprināja "Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumus" (spēkā ar 01.02.1998.).
29. janvāris	Latvijas Bankas valde noteica šādas lombarda kredītu procentu likmes: pirmajām desmit kredīta izmantošanas dienām kalendārajā mēnesī – 6% gadā; sākot ar vienpadsmito kredīta izmantošanas dienu kalendārajā mēnesī, – 7% gadā; sākot ar divdesmit pirmo kredīta izmantošanas dienu kalendārajā mēnesī, – 8% gadā.
12. marts	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Bezskaidras naudas līdzekļu kredīta pārvedumu noteikumus" (spēkā ar 01.11.1998.). Latvijas Bankas padome apstiprināja "Bankas konta izraksta sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.09.1998.). Latvijas Bankas padome apstiprināja "Skaidrās naudas inkasācijas licences saņemšanas noteikumus" (spēkā ar 15.04.1998.). Latvijas Bankas padome papildināja "Kredītiestāžu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumu" grozījumus.
7. maijs	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Starpbanku datu pārraides tīkla lietošanas noteikumus".
14. maijs	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestāžu galvojumu izsniegšanas un reģistrācijas noteikumus" (spēkā ar 15.06.1998.).
28. maijs	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas lombarda kredītu izsniegšanas noteikumus" (spēkā ar 01.07.1998.). Latvijas Bankas valde apstiprināja "Informācijas šifrēšanas un elektroniskās parakstīšanas noteikumus".
11. jūnijs	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas starpbanku norēķinu veikšanas noteikumus" (spēkā ar 02.11.1998.).
25. jūnijs	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Kredītiestāžu elektroniskā veidā sagatavotu pārskatu nosūtīšanas noteikumus".
16. jūlijs	Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu, sākot ar 1998. gada 20. jūliju, laist apgrozībā 500 latu naudas zīmes.

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Banku informācijas tehnoloģijas drošības noteikumus".

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Informācijas par nebanku ārējiem maksājumiem sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.11.1998.).

- 17. septembris** Latvijas Bankas padome apstiprināja "Pārskatu par kredītiestādes ieguldījumiem sagatavošanas noteikumus".
Latvijas Bankas padome apstiprināja "Uzticības operāciju (trasta) veikšanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.1999.).
Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par kredītiestāžu darbību regulējošo prasību noteikšanu" (spēkā ar 01.10.1998.).
Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestāžu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumu" grozījumus (spēkā ar 01.10.1998.).
- 19. oktobris** Latvijas Bankas valde noteica šādas lombarda kredītu procentu likmes: pirmajām desmit kredīta izmantošanas dienām kalendārajā mēnesī – 7% gadā; sākot ar vienpadsmito kredīta izmantošanas dienu kalendārajā mēnesī, – 8% gadā; sākot ar divdesmit pirmo kredīta izmantošanas dienu kalendārajā mēnesī, – 9% gadā.
- 29. oktobris** Latvijas Republikas Saeima pieņēma likumu "Grozījumi likumā "Par Latvijas Banku"" (spēkā ar 18.11.1998.).
- 12. novembris** Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestāžu darbības licenču un atļauju izsniegšanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.1999.).

KREDĪTIESTĀŽU UZRAUDZĪBA

KREDĪTIESTĀŽU SISTĒMA

Pārskata gada beigās Latvijā darbojās 35 licencētas kredītiestādes, t.sk. 27 bankas, 7 krājaizdevu sabiedrības, *Société Générale* (Francija) Rīgas nodaļa, kā arī *Dresdner Bank AG* (Vācija) pārstāvniecība Rīgā.

1998. gadā Latvijas Banka licenci kredītiestādes darbībai izsniedza kooperatīvajai sabiedrībai "Rucavas krājaizdevu sabiedrība" un Rūjienas Kooperatīvajai krājaizdevu sabiedrībai.

Latvijas Banka atsauc licences kredītiestādes darbībai četrām bankām – a/s "Doma banka" un a/s komercbankai "Viktorija" (par pašu kapitāla neatbilstību "Kredītiestāžu likuma" prasībām un kredītiestāžu darbību regulējošo prasību regulāru neievērošanu), a/s "Latvijas kapitāl-banka" (sakarā ar atzīšanu par bankrotējušu) un a/s "Latvijas Zemes banka" (sakarā ar reorganizāciju, pievienojot to a/s "Hansabank – Latvija").

Valsts daļa banku sektora pamatkapitālā turpināja samazināties (no 6.8% 1997. gada beigās līdz 4.9% 1998. gada beigās). Valstij piederošo a/s "Latvijas investīciju banka" akciju (33.8% no pamatkapitāla gada sākumā) privatizācijas rezultātā šī banka kļuva par *Merita Bank Ltd.* (Somija) meitasuzņēmumu. Sakarā ar pamatkapitāla palielināšanu, piesaistot ārvalstu investoru *Skandinaviska Enskilda Banken AB* (Zviedrija), valsts līdzdalība a/s "Latvijas Unibanka" pamatkapitālā samazinājās no 7.6% gada sākumā līdz 5.9% gada beigās. Latvijas valsts bija vienīgā a/s "Latvijas Hipotēku un zemes banka" īpašniece, un tai joprojām piederēja arī 54.3% a/s "Latvijas Krājbanka" pamatkapitāla.

1998. gada beigās kopējais apmaksātais kredītiestāžu pamatkapitāls bija 200.0 milj. latu (par 29.5% vairāk nekā 1997. gada beigās). Atļauju palielināt pamatkapitālu 1998. gadā saņēma 17 banku. Turpināja palielināties ārvalstu kapitāla īpatsvars banku kapitālā; 1998. gada 31. decembrī šis rādītājs bija 67.7%. Ārvalstu ieguldījumi veikti 24 bankās, t.sk. 15 bankās ārvalstu akcionāriem pieder vairāk nekā 50% kapitāla, no tām 6 bankas ir ārvalstu banku meitasuzņēmumi.

BANKU SEKTORA ATTĪSTĪBA

1998. gada pirmajos mēnešos turpinājās 1997. gadam raksturīgās pozitīvās banku sektora attīstības tendences. Kredītiestāžu darbības rādītāji pieauga, kaut arī nedaudz lēnāk. Pārskata gada pirmajā pusgadā kredītiestāžu aktīvi pieauga par 11.2%, izsniegto kredītu apjoms – par 29.6%, noguldījumu apjoms – par 7.7%, kapitāls un rezerves – par 6.2%.

Pārskata gada otrajā pusgadā Latvijas banku sektora attīstību negatīvi ietekmēja finanšu krīze Krievijā, jo vairākām bankām ievērojamu aktīvu daļu veidoja ieguldījumi NVS valstīs, un arī bankas, kurām nebija vērtīgu ieguldījumu šajā reģionā, izjuta netiešu krīzes ietekmi, samazinoties ar austrumu tirgiem saistīto klientu noguldījumiem un darījumu apjomam ar tiem.

Kredītiestāžu kopējie zaudējumi saskaņā ar auditētiem finanšu pārskatiem 1998. gadā bija 52.9 milj. latu.^[1] Sakarā ar to, ka bankas pārvērtēja savus ieguldījumus Krievijā un citās NVS valstīs un papildus izveidoja speciālos uzkrājumus nedrošiem parādiem, kopējais kredītiestāžu kapitāls un rezerves 1998. gada beigās samazinājās līdz 154.4 milj. latu.¹

¹ Neiekļaujot a/s "Rīgas Komercbanka" un a/s "Latvijas Industriālā banka" datus.

Pārskata gada beigās banku sektora kapitāla pietiekamība bija 17.4%¹ (saskaņā ar "Kredītiestāžu likumā" noteikto kapitāla pietiekamība nedrīkst būt mazāka par 10%).

Banku aktīvi 1998. gada beigās salīdzinājumā ar 1997. gada beigām samazinājās un to struktūra mainījās (par 10.9 procentu punktiem¹ samazinājās prasību pret Latvijas un ārvalstu kredītiestādēm īpatsvars, par 7.4 procentu punktiem¹ – Latvijas un citu valstu valdību obligāciju un citu parāda vērtspapīru ar fiksētu ienākumu īpatsvars). Pārskata gada laikā ievērojami aktivizējās krājaizdevu sabiedrību darbība – to aktīvi pieauga par 59.7%, bet joprojām nepārsniedza 0.03% no kredītiestāžu aktīvu kopapjoma.

Turpināja pieaugt, gan ne tik strauji kā iepriekšējā gadā, izsniegto kredītu bruto atlikums (pieaugums attiecīgi 46.0% un 74.4%), un izsniegto kredītu īpatsvars banku aktīvos pieauga no 29.7% līdz 43.5%. Īpaši palielinājās rezidentiem izsniegto kredītu atlikums – par 78.3% (nerezidentiem izsniegto kredītu pieaugums – 27.0%). 1998. gada laikā mainījās kredītportfeļa termiņstruktūra. Pieauga vidējā termiņa (no 1 līdz 5 gadiem) kredītu īpatsvars (no 37.0% līdz 46.9%) un ilgtermiņa (no 5 gadiem) kredītu īpatsvars (no 7.9% līdz 12.7%), bet īstermiņa kredītu īpatsvars samazinājās (no 49.4% līdz 35.8%).

Gada laikā banku piesaistīto noguldījumu apjoms samazinājās par 37.8 milj. latu jeb 3.5%. Noguldījumu apjoma samazinājums ir saistīts ar nerezidentu noguldījumu samazināšanos par 73.2 milj. latu jeb 15.7%, vienlaicīgi pieaugot rezidentu noguldījumu apjomam par 35.4 milj. latu jeb 5.7%. No 82.5% līdz 74.9% samazinājās pieprasījuma noguldījumu īpatsvars, attiecīgi pieaugot termiņnoguldījumu īpatsvaram.

Rezidentiem izsniegto kredītu un no tiem piesaistīto noguldījumu īpatsvara pieaugums liecina par to, ka Latvijas bankas arvien vairāk orientējas uz iekšzemes tirgu. Krievijas krīzes rezultātā zuda ienesīgāku, taču arī riskantāku ieguldījumu iespējas austrumos, tādēļ Latvijas bankas vairāk sāka pievērsties valsts tautsaimniecības attīstības finansēšanai. Pastiprinoties banku konkurencei Latvijā tirgū, vairojās to konsolidācijas priekšnoteikumi.

KREDĪTIESTĀŽU DARBĪBAS PĀRBAUDES

Latvijas Bankas speciālisti 1998. gadā veica 95 kredītiestāžu pārbaudes, t.sk. bankās – 89. Tāpat kā iepriekšējos gados pārbaudītāji lielu uzmanību pievērta riska aktīvu novērtēšanai. Arī starptautiskās auditorfirmas Latvijas Bankas uzdevumā veica vairākas banku pārbaudes.

Ņemot vērā to, ka 1998. gadā bankas turpināja aktīvi nodarboties ar kredītēšanu un ievērojami auga izsniegto aizdevumu apjoms, kā arī aizdevumu veidu klāsts, banku pārbaudēs lielāka uzmanība tika pievērsta aizņēmēju finansiālā stāvokļa un maksāspējas novērtēšanai, lai savlaicīgi noteiktu iespējamās problēmas, kas saistītas ar kredītu atmaksu.

Attīstoties kredītiestāžu darbībai un tām sniedzot arvien jaunus finanšu pakalpojumus, pieauga banku iekšējās kontroles sistēmas un tās attīstības un pilnveidošanas nozīme, lai nodrošinātu gan apzinātu, gan jauno risku piesardzīgu pārvaldīšanu.

Apzinoties 2000. gada datorproblēmas iespējamo ietekmi uz finanšu institūciju darbību, Kredītiestāžu uzraudzības pārvalde sadarbībā ar Iekšējās revīzijas pārvaldes Informācijas sistēmu audita daļu veica Latvijas banku pārbaudes, t.sk. rakstisku aptauju, kas ļāva pārliecināties, ka bankas apzinās šo problēmu un aktīvi to risina.

¹ Neiekļaujot a/s "Rīgas Komercbanka" un a/s "Latvijas Industriālā banka" datus.

KREDĪTIESTĀŽU DARBĪBAS NOTEIKUMI

Pārskata gadā Latvijas Banka turpināja banku darbību regulējošo prasību pilnveidošanu saskaņā ar Eiropas Savienības banku direktīvu prasībām un Bāzeles Banku uzraudzības komitejas efektīvas banku uzraudzības pamatprincipiem.

1998. gada maijā Latvijas Republikas Saeima pieņēma likumu "Grozījumi Kredītiestāžu likumā". Tas nosaka kredītiestāžu uzraudzības kārtību (spēkā ar 01.01.1999.), pamatojoties uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Izveidoti tiesiski priekšnoteikumi Latvijas Bankas sadarbībai ar citām Latvijas un ārvalstu uzraudzības institūcijām. Veikti būtiski grozījumi normās, kas nosaka kredītiestādes likvidācijas kārtību, kredītiestādes maksātnespējas, sanācijas, bankrota procedūru un administratora darbību šajā procesā. Noteiktas Latvijas Bankas tiesības kontrolēt likvidatoru darbību. Pieņemot šo likumu, radīts tiesiskais pamats kredītiestāžu parādnieku reģistra izveidošanai.

1998. gada 1. jūnijā stājās spēkā likums "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu", kura uzdevums ir nepieļaut Latvijas Republikas finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijai. Kredītiestādēm, citām finanšu institūcijām, to amatpersonām un darbiniekiem likumā noteiktos gadījumos ir jāsniedz kontroles dienestam informācija par neparastiem finanšu darījumiem.

Noguldītāju interešu aizsardzībai pieņemtais "Fizisko personu noguldījumu garantiju likums" (spēkā ar 01.10.1998.) nosaka, ka bankas veic maksājumus Noguldījumu garantiju fondā un banku bankrota gadījumā noguldītāji – fiziskas personas – saņem garantētu atlīdzību noguldījuma pamatsummas apmērā, bet ne vairāk kā 500 latu. Likums paredz, ka līdz 2008. gada 1. janvārim garantētās atlīdzības summa pakāpeniski pieaugs līdz 13 tūkst. latu.

Turpmāko hipotekārās kredīvēšanas attīstību Latvijā veicina 1998. gada 29. septembrī Valsts prezidenta izsludinātais "Hipotekāro ķīlu zīmju likums", kas tiesiski regulē publisku ķīlu zīmju emisiju un apgrozību.

Lai kontrolētu kredītiestāžu ieguldījumiem uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) pamatkapitālā un kustamajā un nekustamajā īpašumā "Kredītiestāžu likumā" noteikto ierobežojumu ievērošanu, Latvijas Bankas padome apstiprināja "Pārskatu par kredītiestādes ieguldījumiem sagatavošanas noteikumus".

Latvijas Bankas padome apstiprināja pilnveidotus "Kredītiestāžu darbības licenču un atļauju izsniegšanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.1999.), kuros saistībā ar konsolidēto uzraudzību ir precizētas un papildinātas prasības un uzskaitīti iesniedzamie dokumenti, kas attiecas uz kredītiestāžu dibinātāju un to īpašnieku identificēšanu, finansiālo stāvokli un būtisku līdzdalību citos uzņēmumos, kā arī radīti priekšnoteikumi sadarbībai un savstarpējai informācijas apmaiņai ar ārvalstu uzraudzības institūcijām. Jaunie vedums ir prasības dokumentiem, kas dod priekšstatu par plānoto bankas darbību un tai atbilstošu struktūru un organizāciju.

Sakarā ar to, ka Latvijas bankas veic ievērojamu uzticības operāciju (trasta) apjomu, Latvijas Banka izstrādāja "Uzticības operāciju (trasta) veikšanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.1999.), kuros paredzētas minimālās prasības ieguldītāja un bankas interešu konflikta novēršanai un uzticības operāciju grāmatvedības uzskaitē, kā arī noteikta ieguldītājiem piederošo vērtspapīru un naudas līdzekļu turēšanas un glabāšanas kārtība.

Ekonomiskās situācijas pasliktināšanās B zonas valstīs¹ un bezprecedenta notikumi

¹ Tās ir valstis, kuras nav Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) pilntiesīgas dalībvalstis, kā arī tās OECD dalībvalstis, kuras pēdējo piecu gadu laikā ir restrukturējušas savu ārējo parādu un ir aizkavējušas tā samaksu, kā arī tās valstis, kuras nav OECD dalībvalstis un nav noslēgušas ar SVF Vispārējo vienošanos par aizņēmumiem.

Krievijā lika pārvērtēt Latvijas Bankas nostāju pret riska noteikšanu prasībām pret B zonas valstu centrālajām bankām un centrālajām valdībām šo valstu nacionālajā valūtā un kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķiniem izmantoto šo aktīvu nosacīto riska pakāpi paaugstināt no 0% (kā bija noteikts atbilstoši starptautiskajai praksei un Eiropas Savienībā pieņemtajai normai) līdz 50%. Noteikti arī riska darījumu ar B zonas valstu (izņemot Latvijas Republiku) rezidentiem un šo darījumu kopsummas ierobežojumi. Jaunās regulējošās prasības veicina banku ieguldījumu B zonas valstīs diversifikāciju un ierobežo valsts risku.

Pēc Latvijas Bankas lūguma SVF Tehniskās palīdzības misija izvērtēja Latvijas banku darbību regulējošo prasību un Latvijas Bankas uzraudzības prakses atbilstību Bāzeles Banku uzraudzības komitejas efektīvas banku uzraudzības pamatprincipiem un sniedza pozitīvu atsauksmi, atzīstot, ka no 25 efektīvas banku uzraudzības pamatprincipiem Latvijā 1998. gada septembrī bija īstenoti 22. Tādējādi Latvija ir viena no pirmajām valstīm pasaulē, kurā veikts šāds neatkarīgs vērtējums un saņemti konkrēti ieteikumi kredītiestāžu darbību regulējošo prasību un uzraudzības prakses turpmākai pilnveidošanai. Līdz pārskata gada beigām šajā jomā paveiktais liecina, ka darbs turpināms vairs tikai pie triju efektīvas banku uzraudzības pamatprincipu ieviešanas (divi no tiem attiecas uz tirgus risku regulēšanu un viens – uz valsts riska regulēšanu un uzraudzību).

Pārskata gadā uzsākta vairāku jaunu normatīvo dokumentu izstrādāšana, kas noteiks kredītiestāžu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas kārtību, pamatojoties uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, un kapitāla pietiekamības prasības attiecināšanu uz tirgus riskiem.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

STARPTAUTISKĀS FINANSU ORGANIZĀCIJAS

Latvija kā dalībvalsts 1998. gadā turpināja darboties SVF, Starptautiskajā Rekonstrukcijas un attīstības bankā, Starptautiskajā Attīstības asociācijā un Starptautiskajā Finanšu korporācijā, kā arī Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankā. Latvijas Banka turpināja līdzdalību Starptautisko norēķinu bankā.

1998. gadā bija spēkā Latvijas un SVF vienošanās par resursu rezervi (33.0 milj. XDR) valdības ekonomiskās politikas atbalstam, taču pārskata gadā šī aizņemšanās iespēja netika izmantota.

Latvijas kvota SVF 1998. gada beigās bija 91.5 milj. XDR.

SADARBĪBA AR ĀRVALSTU CENTRĀLAJĀM BANKĀM

Pārskata gadā turpinājās Latvijas Bankas sadarbība, kā arī pieredzes un informācijas apmaiņa ar citu valstu centrālajām bankām.

Latvijas Bankas prezidents 1998. gadā apmeklēja Ukrainas Nacionālo banku. Latvijas Bankas darbinieki pieredzes apmaiņas nolūkos ieradās Vācijas centrālajā bankā.

Pārskata gadā turpinājās regulāra informācijas un vizīšu apmaiņa ar Igaunijas un Lietuvas centrālo banku. Maijā Latvijas Banka Rīgā organizēja piekto Baltijas valstu centrālo banku darbinieku pieredzes apmaiņas semināru, kurā tika apspriesti monetārās politikas, statistikas un centrālo banku grāmatvedības jautājumi.

TEHNISKĀ PALĪDZĪBA

Latvijas Banka pārskata gadā turpināja saņemt tehnisko palīdzību no starptautiskajām finanšu organizācijām un ārvalstu centrālajām bankām.

Ar ES PHARE programmas finansiālu atbalstu pārskata gadā turpināts speciālo auditorpārbaužu projekts Latvijas bankās, kā arī īstenots starpbanku norēķinu sistēmas pilnveidošanas projekta otrais posms. SVF Tehniskās palīdzības misija konsultēja Latvijas Bankas Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldi konsolidētās uzraudzības koncepcijas izstrādē un ieviešanā, kā arī kredītu kvalitātes novērtēšanā.

Latvijas Banka turpināja saņemt regulāru Vācijas centrālās bankas tehnisko palīdzību. Tehniskās palīdzības programmu ietvaros Latvijas Bankas darbinieki piedalījās vairākos SVF Institūta un Apvienotā Vīnes institūtaursos, kā arī Anglijas, Austrijas, Francijas, Itālijas, Šveices un Vācijas centrālās bankas rīkotajos semināros.

Izmantojot Ziemeļvalstu Ministru padomes piešķirtās stipendijas, divi Latvijas Bankas darbinieki 1998. gadā stažējās Dānijas, Norvēģijas un Zviedrijas centrālajā bankā un valsts iestādēs.

Pārskata gadā arī Latvijas Banka sniedza tehnisko palīdzību. Vairāki Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldes speciālisti piedalījās Eiropas Savienības TACIS programmas Ukrainas banku sistēmas restrukturēšanas projektā.

INTEGRĀCIJA EIROPAS SAVIENĪBĀ

Latvijas Banka 1998. gadā turpināja piedalīties Latvijas valdības un valsts institūciju kopīgajā darbā, lai sekmētu Latvijas integrāciju Eiropas Savienībā. Latvijas Bankas pārstāvji piedalījās Latvijas likumdošanas aktu caurskatīšanā Eiropas Komisijā attiecībā uz kapitāla kustības, finanšu pakalpojumu, Eiropas Monetārās savienības un statistikas jautājumiem.

Latvijas Bankā tika izveidota darba grupa Eiropas integrācijas jautājumos. Tā izstrādāja Latvijas Bankas darba plānu sakarā ar gatavošanos sarunām par iestāšanos Eiropas Savienībā.

Pārskata periodā sagatavoti priekšlikumi Eiropas Savienības direktīvu prasībām atbilstošiem likuma "Par Latvijas Banku" grozījumiem (spēkā ar 18.11.1998.), kā arī attiecīgi pilnveidoti noteikumi, kas regulē Latvijas kredītiestāžu darbību.

Latvijas Bankas delegācija tās prezidenta vadībā 1998. gada jūnijā apmeklēja Briseli, lai iepazīstinātu Eiropas Komisijas vadošos darbiniekus ar Latvijas makroekonomisko attīstību, Latvijas Bankas monetāro politiku un kredītiestāžu uzraudzību Latvijā.

LATVIJAS BANKAS VALDES ZIŅOJUMS

LATVIJAS BANKAS UZDEVUMI

Latvijas Banka saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par Latvijas Banku" veica šādus uzdevumus:

- īstenoja monetāro politiku, lai saglabātu cenu stabilitāti valstī;
- emitēja nacionālo valūtu;
- noteica valūtas maiņas politiku;
- pārvaldīja ārējās rezerves;
- darbojās kā valdības finanšu aģents;
- organizēja un nodrošināja norēķinu un maksājumu sistēmas darbību Latvijā;
- veica kredītiestāžu uzraudzību, lai nodrošinātu Latvijas banku sistēmas drošumu, stabilitāti un attīstību;
- izsniedza licences kredītiestādes darbībai, kā arī licences ārvalstu valūtas pirkšanai un pārdošanai;
- vāca, reģistrēja, apkopoja un publicēja statistikas datus.

LATVIJAS BANKAS DARBĪBAS FINANSIĀLIE REZULTĀTI

Latvijas Bankas darbības 1998. gada peļņa bija 7 735 tūkst. latu (1997. gadā – 7 820 tūkst. latu).

Ieņēmumu lielāko daļu radīja sekmīgā un efektīvā zelta un ārvalstu konvertējamo valūtu rezervju ieguldīšana drošos un ienesīgos finanšu instrumentos.

Latvijas valdība turpināja sekmīgi īstenot fiskālo politiku valstī. Tas deva iespēju Valsts kasei noguldīt naudas līdzekļus Latvijas Bankā. Tādējādi Latvijas Bankas procentu izdevumi par valdības noguldījumiem pieauga līdz 5 054 tūkst. latu (1997. gadā – 2 726 tūkst. latu). Procentu ienākumi par valdības vērtspapīriem un ienākumi par valdības ārvalstu aizņēmumu apkalpošanu pieauga salīdzinoši mazāk – līdz 4 528 tūkst. latu (1997. gadā – 3 322 tūkst. latu).

Palielinoties Latvijas Bankas izsniegto kredītu apjomam, pārskata gadā procentu ienākumi par aizdevumiem bankām pieauga 5.0 reizes – līdz 1 024 tūkst. latu (1997. gadā – 204 tūkst. latu).

LATVIJAS BANKAS PEĻŅAS SADALE

Latvijas Republikas likuma "Par Latvijas Banku" 19. pants nosaka, ka 10% no bankas peļņas ik gadu jāieskaita rezerves kapitālā, līdz tas sasniedz ceturto daļu no pamatkapitāla. Saskaņā ar to Latvijas Bankai no 1998. gada peļņas rezerves kapitālā ieskaitāmi 774 tūkst. latu. Minētā likuma 20. pants nosaka, ka rīcības kapitālu Latvijas Banka var izlietot kapitālajai celtniecībai un pamatlīdzekļu iegādei saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprināto tāmi, tādēļ rīcības kapitālā no 1998. gada peļņas ieskaitāmi 6 666 tūkst. latu. No 1998. gada peļņas Latvijas Bankas pamatkapitālā ieskaitāmi 295 tūkst. latu.

LATVIJAS BANKAS VALŪTAS MAIŅAS POLITIKA UN ĀRĒJĀS REZERVES

1998. gadā Latvijas Bankas valūtas maiņas politika nemainījās, saglabājot lata stabilitāti pret SDR valūtu grozu (kopš 1994. gada 1. XDR = Ls 0.7997). Lata kurss pret atsevišķām valūtām mainījās atkarībā no to savstarpējām svārstībām pasaules valūtas tirgū.

Latvijas Bankas ārējās rezerves ietver zelta krājumus, ārvalstu konvertējamās valūtas, XDR. Ārējās rezerves 1998. gada beigās sasniedza 496.5 milj. latu (1997. gada beigās – 491.7 milj. latu).

Latvijas Banka ārējās rezerves pārvaldīja saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteiktajām vadlīnijām. 1998. gada 15. janvārī Latvijas Bankas padome apstiprināja pilnveidotus "Latvijas Bankas ārvalstu valūtas un zelta rezervju ieguldīšanas pamatprincipus un vadlīnijas".

Ārējās rezerves Latvijas Banka iegulda drošos un likvīdos finanšu instrumentos, galvenokārt ASV, Vācijas, Francijas, Lielbritānijas, Japānas valdību un to aģentūru, kā arī starptautisko organizāciju izdotajos vērtspapīros. Tika apgūti arī jauni finanšu instrumenti un tirgi. Latvijas Bankas zelta rezerves tiek noguldītas īstermiņa noguldījumos bankās ar augstu kredītreitingu.

Kopš 1994. gada oktobra Latvijas Banka izmanto trīs ārvalstu rezervju pārvaldītāju pakalpojumus Londonā un Ņujorkā. Tie darbojas saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteiktajām vadlīnijām.

Ārējo rezervju ieguldīšanas taktika katru nedēļu tiek noteikta Investīciju komitejas sēdē. Investīciju komitejas sastāvā ietilpst Latvijas Bankas valdes priekšsēdētājs, Valūtas operāciju pārvaldes vadītājs, Darījumu un investīciju daļas vadītājs, Analīzes daļas vadītājs, Riska kontroles daļas vadītājs un Darījumu un investīciju daļas ārvalstu rezervju portfeļa vadītāji un/vai dīleri.

Lai ierobežotu ar darījumu veikšanu saistītus riskus, Latvijas Bankas valde 1998. gada 8. janvārī apstiprināja "Valūtas operāciju pārvaldes ārvalstu valūtas un zelta rezervju pārvaldīšanas un maksājumu veikšanas noteikumus".

LATVIJAS BANKAS FINANŠU INSTRUMENTI

Latvijas Bankas monetārās politikas īstenošanas finanšu instrumentu klāsts un lietojums atbilda tirgus ekonomikas apstākļiem un līdzinājās Eiropas Centrālo banku sistēmas monetārās politikas instrumentu lietošanas veidam.

Latvijas Banka nosaka refinansēšanas likmi, kas kalpo par atskaites punktu visai Latvijas finanšu sistēmai. Zemā inflācija, kā arī uz naudas tirgus procentu likmju stabilizāciju vērsta monetārā politika ļāva Latvijas Bankai pārskata gadā nemainīt refinansēšanas likmi – jau kopš 1997. gada 25. aprīļa tā ir 4%. Lai atjaunotu sabalansētu procentu likmju struktūru un novērstu centrālās bankas lombarda kredītu regulāru izmantošanu banku likviditātes nodrošināšanai, lombarda kredītu procentu likme divas reizes (sākot ar 30. janvāri un 19. oktobri) tika paaugstināta par 1.0 procentu punktu un pārskata gada nogalē bija šāda: pirmajām desmit kredīta izmantošanas dienām kalendārajā mēnesī – 7% gadā; sākot ar vienpadsmito kredīta izmantošanas dienu kalendārajā mēnesī, – 8% gadā; sākot ar divdesmit pirmo kredīta izmantošanas dienu kalendārajā mēnesī, – 9% gadā.

Lai veicinātu naudas tirgus attīstību, pārskata gadā Latvijas Banka uzsāka jaunu naudas tirgus procentu likmju indeksu noteikšanu. Kopš 1998. gada 12. janvāra Latvijas Banka aprēķina indeksu RIGIBID starpbanku noguldījumu procentu likmēm un RIGIBOR starpbanku kredītu procentu likmēm. Aprēķinos tiek izmantotas naudas tirgū aktīvāko kredītiestāžu

(sākotnēji – a/s "Hansabank – Latvija", a/s "Latvijas Krājbanka", a/s "Latvijas Unibanka", a/s "Parekss-banka", a/s "Rīgas Komercbanka" un *Société Générale* Rīgas nodaļa, vēlāk – arī a/s "Vereinsbank Rīga") kotētās naudas tirgus procentu likmes. Augstākā un zemākā procentu likme netiek ņemta vērā, un no atlikušajām aprēķina vidējo aritmētisko procentu likmi. Indeksus aprēķina 6 dažādiem termiņiem (vienai, trim un septiņām dienām, kā arī vienam, trim un sešiem mēnešiem) katru darba dienu plkst. 12.00.

Latvijas Bankas banku sektoram izsniegto kredītu apjoms bija nozīmīgs, un šo kredītu kopējais atlikums palielinājās no 7.6 milj. latu gada sākumā līdz 52.0 milj. latu gada beigās.

Lai nodrošinātu pietiekami stingru monetāro politiku palielināta kredītu pieprasījuma apstākļos, kopš 1998. gada septembra vidus Latvijas Banka sāka aktīvāk piesaistīt banku termiņnoguldījumus. No 15. septembra šādiem noguldījumiem tika noteikts 7 dienu termiņš (iepriekš – 31 diena) un 3.5% likme (iepriekš – 1.5%). Termiņnoguldījumu procentu likme pakāpeniski tika paaugstināta (no 17. septembra – 4.0%, no 12. oktobra – 4.5%, no 15. oktobra – 5.0%, no 29. oktobra – 5.5%, no 11. novembra – 6.0%). Sākot ar 11. novembri, tika piesaistīti arī noguldījumi ar 15 dienu termiņu (ar 6.5% likmi). Pateicoties samērā izdevīgajām procentu likmēm, pārskata gadā Latvijas Banka no vienpadsmit bankām pieņēma termiņnoguldījumus uz 7 dienām 40.8 milj. latu (vidējā svērtā procentu likme – 4.8%) un uz 15 dienām – 9.6 milj. latu apjomā.

Latvijas Banka turpināja izmantot latu pirkšanas ar atpārdošanu un pārdošanas ar atpirkšanu jeb valūtas mijmaiņas (*swap*) darījumu izsoles. Iespēju uz laiku aizņemt līdzekļus latos, neveicot valūtas konvertēšanu un mazinot valūtas kursa risku, Latvijas Banka paplašināja novembrī un decembrī, kad valūtas mijmaiņas darījumu izsoles sāka organizēt trīs reizes nedēļā, izsolot darījumus ar 7, 28 un 91 dienas termiņu (līdz tam – reizi nedēļā ar 91 dienas (janvārī–oktobrī) un viena gada (maijā–oktobrī) termiņu). Bankas aktīvi izmantoja jauno izsoļu organizēšanas kārtību, un gada pēdējo divu mēnešu laikā valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs izsniegti 54.0 milj. latu – 68.6% no visa gada apjoma (78.7 milj. latu). Valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs 18.7 milj. latu izsniegti ar 7 dienu termiņu (vidējā svērtā procentu likme – 6.9%), 17.9 milj. latu ar 28 dienu termiņu (vidējā svērtā procentu likme – 8.2%), 38.35 milj. latu ar 91 dienas termiņu (vidējā svērtā procentu likme – 7.8%) un 3.75 milj. latu – ar viena gada termiņu (vidējā svērtā procentu likme – 7.9%).

Rezervju norma nemainījās un bija 8% no attiecīgās kredītiestādes piesaistīto līdzekļu vidējiem atlikumiem (neatkarīgi no valūtas veida un noguldījuma termiņa un neieskaitot saistības pret kredītiestādēm, valsts budžetu un Latvijas banku ārvalstīs atvērto filiāļu piesaistītos līdzekļus).

Rezervju prasību faktisko izpildi joprojām veidoja kredītiestādes konta Latvijas Bankā un kases (latos) vidējie atlikumi (skaidrās naudas īpatsvars nedrīkstēja pārsniegt 50%). Skaidrās naudas īpatsvars rezervju prasību izpildē palielinājās (no 33.3% 1997. gada decembrī līdz 38.3% pārskata gada decembrī).

Lai efektīvāk īstenotu monetāro politiku, Latvijas Banka piedalījās valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru otrreizējā tirgū. Latvijas Bankas darījumu apjoms šajā tirgū 1998. gadā bija 109.5 milj. latu (par 22.1% lielāks nekā 1997. gadā).

Valdība, īstenojot stingru fiskālo politiku, brīvos līdzekļus noguldīja Latvijas Bankā. Kopš 1998. gada 20. februāra valdība varēja izvietot tos ne tikai pieprasījuma noguldījumā, bet arī termiņnoguldījumos. Latvijas Banka pieņēma valdības līdzekļus termiņnoguldījumā uz vienas vai divu nedēļu vai viena vai trīs mēnešu termiņu, par noguldījumu maksājot procentu likmi, kas balstīta uz atbilstošā termiņa RIGIBID likmi. Lai līdzsvarotu valdības noguldījuma ietekmi uz naudas piedāvājumu, Latvijas Banka papildināja savu valdības vērtspapīru portfeli.

VALSTS MAKSĀJUMU BILANCES UN FINANŠU STATISTIKA

Pārskata gadā likumā "Par Latvijas Banku" veiktie grozījumi radīja priekšnoteikumus tam, lai Latvijas Banka varētu pārņemt valsts maksājumu bilances sagatavošanu. Citu valstu pieredze liecina, ka kredītiestādēm izveidojas daudz ciešāka sadarbība ar attiecīgās valsts centrālo banku nekā ar attiecīgās valsts centrālo statistikas iestādi. Tādēļ centrālajai bankai ir vieglāk apkopot, pārbaudīt, grupēt un analizēt no bankām saņemto informāciju par nebanku veiktajiem ārējiem maksājumiem, lai kvalitatīvi un operatīvi sagatavotu valsts maksājumu bilanci.

Lai pilnveidotu valsts maksājumu bilances sagatavošanas procesu, Latvijas Bankas padome apstiprināja "Informācijas par nebanku ārējiem maksājumiem sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.11.1998.). Noteikumu īstenošana ļauj paplašināt informācijas avotu klāstu, pilnīgot datu atspoguļojumu un paātrināt valsts maksājumu bilances sagatavošanu, kā arī sniedz iespēju sagatavot mēneša maksājumu bilanci (pamatrādītājus). Saskaņā ar šiem noteikumiem Latvijas Banka apkopo statistisko informāciju par ārējās ekonomiskās darbības dalībnieku (rezidentu) nebanku ārējiem maksājumiem, kuru apjoms, pārrēķināts latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās valūtas kursa maksājuma veikšanas dienā, pārsniedz 1 000 latu apjomu. Par šīs statistiskās informācijas lietderību liecināja arī iegūtie dati par 1998. gada novembra un decembra ārējo maksājumu plūsmām par darījumiem starp Latvijas uzņēmējiem un ārvalstu partneriem.

Latvijas Banka finanšu statistikas datus darīja pieejamus Latvijas un starptautiskajai auditorijai, tos publicējot savos periodiskajos izdevumos un *Internet* lappusē, kā arī ar SVF Speciālā datu izplatīšanas standarta (*Special Data Dissemination Standard*), SVF starptautiskā finanšu statistikas izdevuma *International Financial Statistics*, Starptautisko norēķinu bankas un *Eurostat* starpniecību.

NORĒĶINU UN MAKSĀJUMU SISTĒMA

Latvijas Banka 1998. gadā izveidoja elektroniskā klīringa sistēmu. Tā ir pilnīgi automatizēta multilaterāla starpbanku neto norēķinu sistēma, kas sāka darbu 1998. gada novembrī, īstenojot pāreju no starpbanku norēķiniem papīra dokumentu veidā uz norēķiniem elektroniskā veidā.

Elektroniskā klīringa sistēma darbojas saskaņā ar Latvijas Bankas "Bezskaidras naudas līdzekļu kredīta pārvedumu noteikumiem" (spēkā ar 01.11.1998.) un "Bankas konta izrakstu sagatavošanas noteikumiem" (spēkā ar 01.09.1998.), kas reglamentē bezskaidras naudas kredīta pārvedumu veikšanas kārtību Latvijas Republikā un nosaka, ka kredītiestādes konta izraksts uzskatāms par grāmatvedības attaisnojuma dokumentu.

2000. GADA DATORPROBLĒMAS RISINĀJUMS

1998. gada 15. oktobrī darbu sāka ar Latvijas Bankas prezidenta rīkojumu izveidotā Latvijas Bankas 2000. gada problēmas risinājuma koordinācijas darba grupa, kuras uzdevums ir apzināt visas Latvijas Bankas informācijas un citas sistēmas, kas varētu tikt pakļautas 2000. gada datorproblēmas riskam, veikt šo sistēmu detalizētu pārbaudi, apzināt Latvijas Bankas sadarbības partneru un Latvijas banku sektora gatavību 2000. gada problēmas risinājumam, pārstāvēt Latvijas Banku starpinstitucionālās un starptautiskās darba grupās, kas izveidotas šīs problēmas risināšanai.

Darba grupu, kurā iekļauti visu ar informācijas un citu sistēmu darbības pārraudzību saistīto Latvijas Bankas struktūrvienību, kā arī iekšējā audita pārstāvji, vada Latvijas Bankas padomes loceklis, kas sniedz pārskatu Latvijas Bankas prezidentam un padomei. Darba grupas sēdes notiek ne retāk kā vienu reizi mēnesī.

Darba grupa līdz 1998. gada beigām apzināja Latvijas Bankas darbībai nozīmīgākās sistēmas, t.sk. programmatūru, datortehnisko nodrošinājumu, komunikācijas, kā arī citas sistēmas ar iebūvētiem procesoriem, kuru darbība saistīta ar datumu apstrādi un kuras tādēļ ir pakļautas 2000. gada datorproblēmas riskam.

Izmantojot speciālu programmatūru vai citas testēšanas metodes, Latvijas Bankas speciālisti veica šo sistēmu sākotnējo testēšanu vai apkopoja piegādātāju un ražotāju sniegto informāciju par atbilstību 2000. gada prasībām.

Ieviešot jaunas sistēmas vai veicot labojumus esošajās sistēmās, Latvijas Banka plāno sasniegt to atbilstību 2000. gada prasībām līdz 1999. gada 30. jūnijam.

SKAIDRĀS NAUDAS APGROZĪBA

Latvijas Bankai vienīgajai valstī ir nacionālās valūtas emisijas tiesības. Apgrozībā bija piecu, desmit, divdesmit, piecdesmit un simt latu banknotes un latu un santīmu monētas. Skaidrā nauda apgrozībā nonāca caur piecām Latvijas Bankas filiālēm Rīgā, Liepājā, Rēzeknē, Daugavpilī un Valmierā. Daugavpils filiāle 1998. gadā tika modernizēta un apgādāta ar automatizētu banknošu apstrādes sistēmu.

Skaidrā nauda apgrozībā pārskata gadā palielinājās par 4.2% (no 359.4 milj. latu līdz 374.4 milj. latu). Piecu gadu laikā apgrozībā esošās skaidrās naudas apjoms ir pieaudzis 2.1 reizi. Ātrāk gan vērtības, gan skaita ziņā apgrozībā pieauga to banknošu īpatsvars, kurām lielāka nominālvērtība.

1998. gada 20. jūlijā apgrozībā tika laista piecsimt latu banknote, kas noslēdza emitēto banknošu sēriju, bet 26. oktobrī – Latvijas valsts vēsturē pirmā 999. raudzes zelta simt latu apgrozības monēta. Gada sākumā apgrozībā laista arī jauna kaluma viena santīma monēta.

No banku sistēmas saņemtās skaidrās naudas nolietotības pakāpes un īstuma pārbaudi nodrošināja automatizētas naudas apstrādes sistēmas. Pārskata gadā apstrādātās naudas apjoms (565.7 milj. latu, t.sk. no apgrozības izņemtās nolietotās un iznīcinātās naudas kopējā vērtība – 122.0 milj. latu jeb 21.6%) 1.5 reizes (1997. gadā – 1.2 reizes) pārsniedza apgrozībā esošās skaidrās naudas apjomu. Pārskata gadā atklāto viltojumu nominālvērtību summa (16.8 tūkst. latu) sasniedza tikai 0.004% (1997. gadā – 0.003%) no apgrozībā esošās skaidrās naudas apjoma.

1998. gadā Latvijas Banka piedalījās divās starptautiskās monētu programmās un to ietvaros laida apgrozībā trīs piemiņas monētas. Kuģniecības vēsturei veltītas divas sudraba desmit latu monētas – "Rīgas kuģis XII gs." (apgrozībā no 23.03.1998.) un "Ledlauzis "Krišjānis Valdemārs"" (apgrozībā no 01.09.1998.). Programmas "Zelta vēsture" ietvaros kalta 1.24 g smaga zelta desmit latu monēta, kas ir Rīgas 800 gadu jubilejai veltītās monētu sērijas ietvaros veidotās Rīgas 14. gs. veltītās monētas sižeta atkārtojums (apgrozībā no 20.07.1998.). Pārskata periodā pabeigta Rīgas 800 gadu jubilejai veltītā astoņu sudraba monētu sērija. Apgrozībā laistas divas pēdējās sērijas monētas (Rīgas 19. gs. veltītā monēta apgrozībā no 26.02.1998., 20. gs. veltītā – no 20.06.1998.). 1998. gadā Latvijā pārdots 14 400, ārzemēs – 9 700 jubilejas un piemiņas monētu.

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRA

Latvijas Bankas padomes sastāvs 1998. gadā beigās bija šāds:

- padomes priekšsēdētājs,
- Latvijas Bankas prezidents
- Latvijas Bankas prezidenta vietnieks
- padomes locekļi:

Einars Repše;
Ilmārs Rimšēvičs;
Harijs Bušs,
Valentīna Kolotova,
Vita Pilsuma,
Arvils Sautiņš,
Varis Zariņš,
Valentīna Zeile.

1998. gada 2. jūlijā beidzās Latvijas Bankas prezidenta vietnieka un vēl četru Latvijas Bankas padomes locekļu pilnvaru laiks. Latvijas Republikas Saeima 1998. gada 12. februārī uz sešiem gadiem atkārtoti ievēlēja Latvijas Bankas prezidenta vietnieku Ilmāru Rimšēviču un padomes locekļus Hariju Bušu, Valentīnu Kolotovu un Vari Zariņu, bet 1998. gada 10. jūnijā ievēlēja Arvilu Sautiņu.

Latvijas Bankas valde 1998. gada beigās strādāja šādā sastāvā:

- valdes priekšsēdētājs
- valdes priekšsēdētāja vietiece
- valdes locekļi:

Ilmārs Rimšēvičs;
Māra Raubiško;
Helmūts Ancāns,
Roberts L. Grava,
Reinis Jakovļevs,
Antonija Sileniece.

Latvijas Bankas valde veica bankas praktiskā darba operatīvo vadīšanu, īstenoja Latvijas Bankas padomes direktīvas naudas apgrozības un kredītiestāžu uzraudzības jomā, izstrādāja bankas padomes lēmumu projektus. Pārskata gadā notika 61 Latvijas Bankas valdes sēde, tika pieņemti 136 lēmumi par kredītiestāžu uzraudzību, 10 lēmumi par monetārās politikas instrumentu lietošanu, 158 lēmumi par pārējā bankas praktiskā darba vadīšanu.

Latvijas Bankā 1998. gada beigās strādāja 703 darbinieki (1997. gada beigās – 710).

Pārskata gadā pilnveidota Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldes, Informācijas sistēmu pārvaldes un Statistikas pārvaldes struktūra.

LATVIJAS BANKAS PERSONĀLA APMĀCĪBA

Pārskata gadā Latvijas Bankas darbinieki paaugstināja profesionālo zināšanu līmeni, piedaloties semināros,ursos un konferencēs Latvijā un ārvalstīs, tā gūstot jaunāko informāciju monetārās politikas, makroekonomikas un monetārās analīzes, valūtas operāciju, kredītiestāžu uzraudzības un grāmatvedības jomā.

Pārskata gadā darbinieki padziļināja zināšanas datorzinībās, svešvalodās, personāla vadīšanā un citās jomās.

**LATVIJAS BANKAS
1998. GADA FINANŠU PĀRSKATI**

LATVIJAS BANKAS BALANCE

(perioda beigās; tūkst. latu)

AKTĪVI	Skaid- rojumi ¹	1998	1997
ĀRZEMJU AKTĪVI		575 311	569 645
Zelts	1	40 651	43 147 ²
Speciālās aizņēmuma tiesības		165	1 201
Konvertējamās valūtas	2	455 729	447 318 ³
Starptautiskais Valūtas fonds	3	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	4	951	1 010 ⁴
Nekonvertējamās valūtas	5	346	1 364
Pārējie ārzemju aktīvi	6	4 540	2 676 ⁵
VIETĒJIE KREDĪTI		155 800	107 943
Kredītiestādēm	7	52 040	7 551
Tranzītkredīti	8	54 344	59 394
Valdības vērtspapīri	9	49 416	40 998
CITI AKTĪVI	10	862	857
PAMATLĪDZEKĻI	11	9 243	6 274
KOPĀ AKTĪVI		741 216	684 719

¹ No 46. līdz 55. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

² Papildus ietverts zelta rezervju vērtības samazinājums (578 tūkst. latu) pēc šo rezervju novērtēšanas to tirgus vērtībā saskaņā ar zelta novērtēšanas politikas maiņu (sk. 1. un 16. skaidrojumu).

³ Papildus ietverti uzkrātie procentu ienākumi par ārvalstu vērtspapīriem (5 385 tūkst. latu) un valdījumā esošie valdības naudas līdzekļi (2 641 tūkst. latu), kas 1997. gada finanšu pārskatos attiecīgi uzrādīti posteņi "Citi aktīvi" un "Pārējie ārzemju aktīvi".

⁴ Papildus ietverts Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtības, kas izteikta zelta ekvivalentā, samazinājums (14 tūkst. latu) pēc zelta novērtēšanas tirgus vērtībā saskaņā ar zelta novērtēšanas politikas maiņu (sk. 4. un 16. skaidrojumu).

⁵ Papildus ietverti uzkrātie procentu ienākumi par noguldījumiem ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās (749 tūkst. latu), kas 1997. gada finanšu pārskatos uzrādīti posteņi "Citi aktīvi", un aprēķinātā ar nerezidentiem noslēgto nepabeigto nestandartizēto nākotnes līgumu un mijmaiņas līgumu peļņa (1 901 tūkst. latu) saskaņā ar šo finanšu instrumentu grāmatvedības politikas maiņu.

(turpinājums)

(perioda beigās; tūkst. latu)

PASĪVI	Skaid- rojumi	1998	1997
ĀRZEMJU SAISTĪBAS		109 890	124 622
Starptautiskais Valūtas fonds	12	109 418	124 134
Ārvalstu banku noguldījumi latos		250	251
Nekonvertējamās valūtas	5	53	231
Pārējās ārzemju saistības		169	6
LATI APGROZĪBĀ	13	374 448	359 353
VIETĒJIE NOGULDĪJUMI		198 644	152 077
Kreditīestāžu		95 669	80 531
Valdības		101 639	69 689 ¹
Pārējie noguldījumi		1 336	1 857
CITAS SAISTĪBAS	14	3 750	3 076 ²
KAPITĀLS UN REZERVES		54 484	45 591
Pamatkapitāls	15	4 750	4 455
Rezerves kapitāls	15	2 181	1 407
Rīcības kapitāls	15	25 243	18 577
Pārvērtēšanas kots	16	21 864	20 713 ³
Eiropas Savienības dāvinājums		446	439
KOPĀ PASĪVI		741 216	684 719

¹ Papildus ietverti valdības ārzemju aizņēmumu noguldījumi (44 780 tūkst. latu) un humānās palīdzības kontu atlikumi (207 tūkst. latu), kas 1997. gada finanšu pārskatos uzrādīti atsevišķos postešos.

² Papildus ietverti aprēķinātie ar rezidenti noslēgto nepabeigto valūtas mijmaiņas līgumu zaudējumi (138 tūkst. latu).

³ Papildus ietverts zelta rezervju un Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtības samazinājums (592 tūkst. latu) pēc zelta novērtēšanas tirgus vērtībā saskaņā ar zelta novērtēšanas politikas maiņu (sk. 1., 4. un 16. skaidrojumu) un aprēķinātā nepabeigto nestandartizēto nākotnes līgumu un mijmaiņas līgumu tīrā peļņa (1 763 tūkst. latu) saskaņā ar šo finanšu instrumentu grāmatvedības politikas maiņu.

LATVIJAS BANKAS PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

(tūkst. latu)

	Skaid- rojumi	1998	1997
PROCENTU IENĀKUMI			
Ārzemju operācijas			
Procenti par noguldījumiem bankās un citās finanšu institūcijās		2 245	2 613
Ienākumi par vērtspapīriem		23 418	20 567
Starptautisko norēķinu bankas akciju dividendes		119	184
Pārējie ienākumi		52	30
KOPĀ par ārzemju operācijām		25 834	23 394
Vietējās operācijas			
Procenti par aizdevumiem kredītiestādēm		1 024	204
Procenti par tranzītkredītiem		1 778	1 924
Procenti par valdības vērtspapīriem		2 750	1 398
Pārējie ienākumi		36	32
KOPĀ par vietējām operācijām		5 588	3 558
PROCENTU IZDEVUMI			
Ārzemju operācijas			
Procenti par noguldījumiem		363	1 198
Pārējie izdevumi		361	331
KOPĀ par ārzemju operācijām		724	1 529
Vietējās operācijas			
Procenti par kredītiestāžu noguldījumiem		59	24
Procenti par valdības noguldījumiem		5 054	2 726
KOPĀ par vietējām operācijām		5 113	2 750
TĪRIE PROCENTU IENĀKUMI		25 585	22 673

(turpinājums)

(tūkst. latu)

	Skaid- rojumi	1998	1997
SPECIĀLIE UZKRĀJUMI	17	3 000	2 658
BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI		482	622
BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI			
Darba algas un pārējie maksājumi personālam		6 578	5 473
Sociālās apdrošināšanas izdevumi		1 395	1 500
Banknošu drukāšanas un monētu kalšanas izdevumi		310	109
Pamatlīdzekļu nolietojums		1 470	1 656
Pārējie bankas darbības izdevumi		5 579	4 079
KOPĀ bankas darbības izdevumi		15 332	12 817
PEĻŅA PIRMS SADALES		7 735	7 820
PEĻŅAS SADALE			
Pamatkapitāls		295	1 955
Rezerves kapitāls		774	782
Rīcības kapitāls		6 666	5 083

LATVIJAS BANKAS ATZĪTĀS PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU PĀRSKATS

(tūkst. latu)

	1998	1997
PĀRVĒRTĒŠANAS REZULTĀTS		
Zelta tirgus vērtības samazinājums	-2 590	-8 196 ¹
Finanšu instrumentu tirgus vērtības pieaugums/samazinājums (-)	3 791	-266 ²
Aktīvu un pasīvu ārvalstu valūtāspārvērtēšanas rezultāts	-50	11 108
TĪRAIS PĀRVĒRTĒŠANAS REZULTĀTS	1 151	2 646
PEĻŅA PIRMS SADALES	7 735	7 820
KOPĀ	8 886	10 466

¹ Atspoguļo zelta rezervju un Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtības samazinājumu pēc zelta novērtēšanas tirgus vērtībā saskaņā ar zelta novērtēšanas politikas maiņu (sk. 1., 4. un 16. skaidrojumu).

² Papildus ietverta aprēķinātā nepabeigto nestandartizēto nākotnes līgumu un mijmaiņas līgumu tīrā peļņa (1 763 tūkst. latu) saskaņā ar šo finanšu instrumentu grāmatvedības politikas maiņu.

LATVIJAS BANKAS NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

(tūkst. latu)

	Skaid- rojumi	1998	1997
Neto naudas un tās ekvivalentu ieplūde/ aizplūde (–) pamatdarbības rezultātā	18 (i)	31 472	–15 193
Noguldījumu garantiju fondā ieskaitītie naudas līdzekļi		–500	–
Valsts budžeta ieņēmumos ieskaitītais peļņas atlikums		–	–2 023
Pamatlīdzekļu iegāde		–4 446	–2 148
Starptautiskā Valūtas fonda aizdevuma atmaksa		–14 716	–21 363
Naudas un tās ekvivalentu ieplūde/aizplūde (–)	18 (ii)	11 810	–40 727

LATVIJAS BANKAS VALDE

I. Rimšēvičs

M. Raubiško

H. Ancāns R. L. Grava R. Jakovļevs A. Sileniece

LATVIJAS BANKAS FINANŠU PĀRSKATU SKAIDROJUMI

PĀRSKATU SAGATAVOŠANAS PRINCIPI

Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" un likumu "Par grāmatvedību". Starptautiskie grāmatvedības standarti izmantoti tajos gadījumos, kad tie attiecināmi uz centrālās bankas darbību.

Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējās vērtības grāmatvedības principu, kas lietots, ietverot skaidrojumos norādīto atsevišķu aktīvu pārvērtēšanu. Galvenās izmantotās grāmatvedības metodes ir šādas.

ZELTS

Ievērojot labāko starptautisko pieredzi un zelta cenu mazināšanos pasaulē, Latvijas Banka mainījusi līdzšinējo zelta novērtēšanas politiku (175.50 latu par Trojas unci) un novērtējusi zeltu tā tirgus vērtībā. Šī politikas maiņa lietota retrospektīvi. Zelta rezervju 1997. gada 31. decembra bilances vērtība parādīta saskaņā ar mainīto zelta novērtēšanas politiku. Zelta rezervju pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi ietverti pārvērtēšanas kontā.

FINANŠU INSTRUMENTI ĀRVALSTU VALŪTĀS

Finanšu instrumenti ārvalstu valūtās novērtēti to tirgus vērtībā. Pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi grāmatoti pārvērtēšanas kontā. Tirgus vērtības korekcija grāmatota no pārvērtēšanas konta uz peļņas un zaudējumu aprēķinu pēc finanšu instrumentu atsavināšanas.

Latvijas Banka veic nestandartizētos valūtas nākotnes maiņas un valūtas mijmaiņas darījumus, kas atspoguļoti ārpusbilances kontos. Pēc nestandartizēto valūtas nākotnes maiņas un valūtas mijmaiņas darījumu atzīšanas un novērtēšanas attiecīgos finanšu aktīvus un finanšu saistības regulāri pārvērtē un uzrāda to patiesajā vērtībā. Šo finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesās vērtības pārmaiņu rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi ietverti pārvērtēšanas kontā.

LATVIJAS VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRI

Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmes bilancē atspoguļotas, to iegādes vērtībai pieskaitot amortizēto diskontu, bet Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma obligācijas – to iegādes vērtībā. Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju diskonta summu lineāri amortizē, amortizāciju iekļaujot procentu ienākumos. Amortizācijas periods ilgst no parādzīmes iegādes brīža līdz tās dzēšanas termiņam.

PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļus uzskaita to iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes atbilstoši šādām gada likmēm:

ēkām	—	1–3%;
mēbelēm un biroja iekārtām	—	10%;
transportlīdzekļiem	—	20%;
skaitļošanas iekārtām un informācijas sistēmām	—	20%.

PROCENTU IENĀKUMI UN IZDEVUMI

Procentu ienākumi un izdevumi grāmatoti saskaņā ar uzkrāšanas principu.

ĀRVALSTU VALŪTU NOVĒRTĒJUMS

Aktīvi un pasīvi ārvalstu valūtās ir izteikti latos pēc Latvijas Bankas noteiktā ārvalstu valūtu kursa gada beigās. Peļņa vai zaudējumi, kas radušies, aktīvus un pasīvus ārvalstu valūtās pārrēķinot latos, ietverti pārvērtēšanas kontā.

BILANCES, PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINA UN NAUDAS PLŪSMAS POSTEŅU SKAIDROJUMI

1. ZELTS

1998. gada un 1997. gada beigās Latvijas Bankas zelta rezerves bija izvietotas zelta termiņnoguldījumos.

Zelta rezervju pārmaiņas 1998. gadā bija šādas.

	Trojas unces	Tūkst. latu
1997. gada 31. decembrī (pirms korekcijas)	249 143	43 725
Zelta novērtēšanas politikas maiņas rezultāts	–	–578
1997. gada 31. decembrī (pēc korekcijas)	249 143	43 147
Pārmaiņas zelta noguldīšanas un noguldījumu atmaksāšanas rezultātā	202	35
Pārvērtēšanas rezultāts	–	–2 531
1998. gada 31. decembrī	249 345	40 651

2. KONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Latvijas Bankas ārzemju aktīvi ārvalstu konvertējamās valūtās ieguldīti galvenokārt ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās naudas noguldījumu un augsti likvīdu vērtspapīru veidā.

Kupona parāda vērtspapīru vērtībā ietverti vērtspapīru iegādes brīdī uzkrātie procenti (1998. gada beigās – 2 807 tūkst. latu; 1997. gada beigās – 3 142 tūkst. latu) un pēc šo vērtspapīru iegādes uzkrātie procentu ienākumi (1998. gada beigās – 3 587 tūkst. latu; 1997. gada beigās – 5 385 tūkst. latu).

Ārvalstu konvertējamo valūtu rezervju sastāvs gada beigās bija šāds.

(tūkst. latu)

	1998	1997
Ārvalstu valdību parāda vērtspapīri	237 305	346 753
Ārvalstu banku parāda vērtspapīri	56 267	36 633
Citu ārvalstu finanšu institūciju parāda vērtspapīri	32 981	21 022
Ārvalstu uzņēmumu parāda vērtspapīri	64 621	9 789
Pārējie parāda vērtspapīri	6 209	1 723
Īstermiņa noguldījumi ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās	56 527	30 014
Ārvalstu valūta kasē	1 819	1 384
Kopā	455 729	447 318

Latvijas Bankas aktīvu ārvalstu konvertējamās valūtās sadalījums gada beigās bija šāds.

(%)

	1998	1997
ASV dolāri	51	48
Vācijas markas	24	24
Lielbritānijas sterliņu mārciņas	10	14
Francijas franki	7	5
Japānas jenas	2	6
Pārējās ārvalstu valūtas	6	3
Kopā	100	100

Lai ievērotu Latvijas Bankas vadlīnijās noteikto neitrālo ārvalstu valūtu struktūru, Latvijas Banka izmanto valūtas nākotnes līgumus.

3. STARPTAUTISKAIS VALŪTAS FONDS

Latvijas dalībmaksa Starptautiskajā Valūtas fondā (SVF), kura nodrošināta ar Latvijas valdības parādzīmi, ir izteikta XDR un atspoguļota bilances aktīvos. Bilances pasīvos attiecīgi uzrādīti SVF turējumi latos (sk. 12. skaidrojumu). Latvijas kvota SVF ir 91 500 tūkst. XDR.

4. STARPTAUTISKO NORĒĶINU BANKAS AKCIJAS

Latvijas Bankai pieder 1 000 Starptautisko norēķinu bankas akciju. Akcijas ir izteiktas zelta ekvivalentā (5 834 Trojas unces).

1997. gada 31. decembra bilancē uzrādītā Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtība ir pārrēķināta saskaņā ar mainīto zelta novērtēšanas politiku. Tādēļ akciju koriģētā vērtība ir par 14 tūkst. latu mazāka, nekā norādīts 1997. gada finanšu pārskatos.

5. NEKONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Šajā postenī atspoguļoti to kontu tīrie atlikumi, kuri bija atvērti 1991. un 1992. gadā norēķinu veikšanai ar NVS valstīm.

6. PĀRĒJIE ĀRZEMJU AKTĪVI

Pārējo ārzemju aktīvu sadalījums gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	1998	1997
Uzkrātie procentu ienākumi par noguldījumiem ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās	776	749
Zelts ārvalstu kaltuvē	1 130	—
Aprēķinātā ar nerezidentiem noslēgto nepabeigto nestandardizēto nākotnes līgumu un mijmaiņas līgumu peļņa	2 608	1 901
Pārējie ārzemju aktīvi	26	26
Kopā	4 540	2 676

7. KREDĪTI KREDĪTIESTĀDĒM

Kredītu sadalījums gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	1998	1997
Repo kredīti	20 246	6 746
Lombarda kredīti	19 500	—
Refinansēšanas kredīti	12 000	—
Ilgtermiņa kredīti	198	198
Kredīti, kuri izsniegti bankām tālākai sadalīšanai starp tiešajiem kredītu izmantotājiem	—	513
Kredīti, kas izsniegti Eiropas Savienības dāvinājuma ietvaros	96	94
Kopā	52 040	7 551

8. TRANZĪTKREDĪTI

Šajā postenī atspoguļoti Latvijas valdības ārvalstu aizņēmumu ietvaros izsniegtie kredīti, kuri paredzēti valsts īpašumā esošo uzņēmumu kreditēšanai un valsts ieguldījumu programmu īstenošanai.

9. VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRI

Latvijas Banka ir tirgus veidotāja Finanšu ministrijas emitētajiem Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīriem. Latvijas Bankai gada beigās piederēja šādi Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri.

(tūkst. latu)

Vērtspapīru atlikušais dzēšanas termiņš	1998	1997
Līdz 1 mēnesim	3 995	6 214
No 1 līdz 3 mēnešiem	6 968	8 456
No 3 līdz 6 mēnešiem	12 313	9 519
No 6 līdz 12 mēnešiem	13 788	14 053
Virs 12 mēnešiem	12 352	2 756
Kopā	49 416	40 998

10. CITI AKTĪVI

Citu aktīvu sadalījums gada beigās bija šāds.

(tūkst. latu)

	1998	1997
Uzkrātie procentu ienākumi par valsts iekšējā aizņēmuma obligācijām	286	325
Pārējie uzkrātie procentu ienākumi	102	24
Aprēķinātā ar rezidentiem noslēgto nepabeigto valūtas mijmaiņas līgumu peļņa	102	—
Remonta darbu priekšsamaksa	272	367
Citi aktīvi	100	141
Kopā	862	857

11. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļu pārmaiņas 1998. gadā bija šādas.

(tūkst. latu)

	Būvniecība	Ēkas	Mēbeles un biroja iekārtas	Trans- portlī- dzekļi	Pārējie	Kopā
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība 1997. gada 31. decembrī	615	1 955	2 439	316	949	6 274
Palielinājums	1 602	1 036	991	162	655	4 446
Atsavinātie pamatlīdzekļi	–	–	–6	–	–1	–7
Nolietojums	–	–53	–842	–165	–410	–1 470
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība 1998. gada 31. decembrī	2 217	2 938	2 582	313	1 193	9 243

12. STARPTAUTISKAIS VALŪTAS FONDS

Saistības pret SVF veido trīs sastāvdaļas: kredīts resursu rezerves vienošanās (*stand-by arrangement*) ietvaros, Sistēmiskās pārveides fonda kredīts un saistības par valsts dalību SVF (sk. 3. skaidrojumu).

Kredīts resursu rezerves vienošanās ietvaros un Sistēmiskās pārveides fonda kredīts izsniegts Latvijas Republikai, lai sekmētu valdības ekonomikas un finanšu programmas īstenošanu, un atmaksājams pa daļām attiecīgi līdz 1999. gada jūlijam un 2004. gada jūlijam.

1998. gadā saistības pret SVF mainījās šādi.

(tūkst. latu)

	Kredīts re- sursu rezer- ves vienoša- nās ietvaros	Sistēmiskās pārveides fonda kredīts	Dalības saistības	Kopā
1997. gada 31. decembrī	14 330	36 586	73 218	124 134
Pārvērtēšanas rezultāts	–	–	–81	–81
Atmaksa	–11 586	–3 049	–	–14 635
1998. gada 31. decembrī	2 744	33 537	73 137	109 418

13. LATI APGROZĪBĀ

Gada beigās apgrozībā bija šādas latu (Ls) un santīmu (s) naudas zīmes.

Nominālvērtība	Summa (tūkst. latu)		Skaitis (tūkst.)		Īpatsvars (%)	
	1998	1997	1998	1997	1998	1997
Banknotes						
Ls 500	6 269	–	13	–	1.7	–
Ls 100	47 434	35 795	474	358	12.7	10.0
Ls 50	57 040	53 787	1 141	1 076	15.2	15.0
Ls 20	108 089	97 224	5 404	4 861	28.9	27.0
Ls 10	86 874	98 128	8 687	9 813	23.2	27.3
Ls 5	47 764	54 930	9 553	10 986	12.7	15.3
Pavisam banknotes	353 470	339 864	–	–	94.4	94.6
Monētas						
Ls 2	5 826	5 286	2 913	2 644	1.5	1.5
Ls 1	6 366	6 105	6 366	6 105	1.7	1.7
50 s	3 590	3 422	7 180	6 843	1.0	1.0
20 s	1 733	1 560	8 662	7 798	0.5	0.4
10 s	1138	997	11 380	9 972	0.3	0.3
5 s	776	709	15 520	14 182	0.2	0.2
2 s	589	493	29 470	24 658	0.2	0.1
1 s	521	451	52 127	45 083	0.1	0.1
Kopā	20 539	19 023	–	–	5.5	5.3
Jubilejas monētas						
Ls 100	306	314	3	3	0.1	0.1
Ls 10	133	152	13	15	0.0	0.0
Kopā	439	466	–	–	0.1	0.1
Pavisam monētas	20 978	19 489	–	–	5.6	5.4
Pavisam lati apgrozībā	374 448	359 353	–	–	100.0	100.0

1998. gadā Latvijas Banka sāka emitēt 999. raudzes zelta apgrozības monētas ar 100 latu nominālvērtību. 1998. gada beigās apgrozībā bija zelta apgrozības monētas 670 tūkst. latu nominālvērtībā. Šīs monētas nav ietvertas bilances postenī "Lati apgrozībā", jo to nominālvērtību tieši nodrošina monētās esošais zelts.

14. CITAS SAISTĪBAS

Citu saistību sadalījums gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	1998	1997
Uzkrātie procentu izdevumi par valdības noguldījumiem	710	526
Pārējie uzkrātie izdevumi	2 008	817
Noguldījumu garantiju fonda rezerve	—	500
Nodokļu saistības	297	282
Aprēķinātie ar rezidentiem noslēgto nepabeigto valūtas mijmaiņas līgumu zaudējumi	—	138
Pārējie pasīvi	735	813
Kopā	3 750	3 076

15. PAMATKAPITĀLS, REZERVES UN RĪCĪBAS KAPITĀLS

Likums "Par Latvijas Banku" nosaka, ka Latvijas Bankas pamatkapitālam jāsasniedz 25 milj. latu.

Pamatkapitālu veido valsts piešķirtie līdzekļi un Latvijas Bankas peļņas atskaitījumi. Rezerves kapitālu veido iespējamo zaudējumu segšanai, ik gadu atskaitot 10% no bankas peļņas, līdz tas sasniedz ceturto daļu no pamatkapitāla. Rīcības kapitālu veido bankas peļņas atlikuma ieskaitījumi pēc atskaitījumu izdarīšanas rezerves kapitālā. Rīcības kapitālu banka izlieto būvniecībai un pamatlīdzekļu iegādei.

16. PĀRVĒRTĒŠANAS KONTS

Pārvērtēšanas kontā 1998. gadā bija šādas pārmaiņas.

	(tūkst. latu)			
	Zelta pār- vērtēšanas rezultāts	Finanšu instrumentu tirgus vērtības pārmaiņu rezultāts	Aktīvu un pasīvu ārvalstu valūtās pārvērtēšanas rezultāts	Kopā
1997. gada 31. decembrī (pirms korekcijas)	50 047	–1 222	–29 283	19 542
Grāmatvedības politikas maiņas rezultāts	–592	1 763	—	1 171
1997. gada 31. decembrī (pēc korekcijas)	49 455	541	–29 283	20 713
Pieaugums/samazinājums (–)	–2 590	3 791	–50	1 151
1998. gada 31. decembrī	46 865	4 332	–29 333	21 864

17. SPECIĀLIE UZKRĀJUMI

Latvijas Banka izveidojusi šādus speciālos uzkrājumus.

(tūkst. latu)

	1998	1997
Kredītiestādēm izsniegtajiem kredītiem	3 000	—
Ar NVS valstīm 1992. gadā veikto norēķinu zaudējumu segšanai	—	2 658
Kopā	3 000	2 658

18. NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

(i) Bankas darbības ienākumu saskaņošana ar neto naudas un tās ekvivalentu ieplūdi/ aizplūdi (–) pamatdarbības rezultātā.

(tūkst. latu)

	1998	1997
Peļņa pirms sadales	7 735	7 820
Zelta samazinājums	2 496	8 029
Speciālo aizņēmumu tiesību samazinājums	1 036	50
Ārvalstu vērtspapīru un citu ārvalstu ieguldījumu pieaugums (–)/samazinājums	18 537	–70 468
Pārvērtēšana un finanšu instrumentu tirgus vērtības korekcija	1 151	2 646
Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtības samazinājums	59	188
Nekonvertējamo valūtu samazinājums	1 018	22
Pārējo ārzemju aktīvu pieaugums (–)	–1 864	–2 202
Vietējo kredītu pieaugums (–)	–47 857	–33 634
Citu aktīvu pieaugums (–)/samazinājums	–5	1 031
Pamatlīdzekļu nolietojums	1 470	1 656
Zaudējumi no pamatlīdzekļu atsavināšanas	7	304
Ārvalstu banku latos veikto noguldījumu pieaugums/ samazinājums (–)	–1	184
Nekonvertējamā valūtā pieņemto noguldījumu samazinājums (–)	–178	–4
Pārējo ārzemju saistību pieaugums	163	—
Apgrozībā esošo latu apjoma pieaugums	15 095	76 751
Valdības noguldījumu pieaugums/samazinājums (–)	31 950	–3 889
Pārējo noguldījumu samazinājums (–)	–521	–3 438
Citu saistību pieaugums/samazinājums (–)	1 174	–251
Eiropas Savienības dāvinājuma pieaugums	7	12
Neto naudas un tās ekvivalentu ieplūde/aizplūde (–) pamatdarbības rezultātā	31 472	–15 193

Par naudu un tās ekvivalentiem uzskatīti ārvalstu valūtu atlikumi kasē, īstermiņa noguldījumi ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās, no kuriem atskaitīti Latvijas kredītiestāžu noguldījumi ar atlikušo atmaksas termiņu līdz 90 dienām.

(ii) Naudas un tās ekvivalentu atlikumu analīze

(tūkst. latu)

	1998	Pārmaiņas	1997
Ārvalstu valūta kasē	1 819	435	1 384
Īstermiņa noguldījumi ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās	56 527	26 513	30 014
Latvijas kredītiestāžu īstermiņa noguldījumi	-95 669	-15 138	-80 531
Kopā	-37 323	11 810	-49 133

REVĪZIJAS KOMISIJAS ZIŅOJUMS LATVIJAS BANKAS PADOMEI

Mēs esam veikuši Latvijas Bankas 1998. un 1997. gada 31. decembra bilanču, kā arī 1998. un 1997. gada peļņas un zaudējumu aprēķinu, atzītās peļņas un zaudējumu pārskatu, naudas plūsmas pārskatu un attiecīgo skaidrojumu revīziju. Par šiem finanšu pārskatiem ir atbildīga Latvijas Bankas vadība. Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko, pamatojoties uz veikto revīziju, mēs izsakām par šiem finanšu pārskatiem.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas izdotajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums ir jāplāno un jāveic revīzija tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu. Revīzija ietver summu un citas finanšu pārskatos minētās informācijas pamatojuma pārbaudi izvēles veidā. Revīzija arī ietver lietoto grāmatvedības principu un būtisku vadības pieņēmumu novērtēšanu, kā arī vispārēju finanšu pārskatu satura novērtējumu. Mēs uzskatām, ka veiktais revīzijas darbs mums dod pietiekamu pamatojumu atzinuma izteikšanai.

Pēc mūsu domām, iepriekš minētie finanšu pārskati visos būtiskos aspektos patiesi atspoguļo Latvijas Bankas finansiālo stāvokli 1998. un 1997. gada 31. decembrī, kā arī tās 1998. un 1997. gada darbības rezultātus un naudas plūsmu saskaņā ar Latvijas Bankas pieņemtajiem grāmatvedības principiem un likumu "Par Latvijas Banku".

ARTHUR ANDERSEN

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE

Rīgā

1999. gada 4. martā

LATVIJAS BANKAS PADOMES LĒMUMS

Latvijas Bankas padome 1999. gada 30. martā pieņēma lēmumu Nr. 55/1 "Par Latvijas Bankas 1998. gada pārskatu".

Pēc Latvijas Bankas 1998. gada saimnieciskās darbības revīzijas rezultātu izskatīšanas Latvijas Bankas padome nolemj:

1. Apstiprināt Latvijas Bankas 1998. gada pārskatu.
2. Latvijas Bankas 1998. gada peļņu sadalīt šādi:
 - 2.1. 774 tūkst. latu ieskaitīt Latvijas Bankas rezerves kapitālā;
 - 2.2. 6 666 tūkst. latu ieskaitīt Latvijas Bankas rīcības kapitālā;
 - 2.3. 295 tūkst. latu ieskaitīt Latvijas Bankas pamatkapitālā.
3. Uzdot Latvijas Bankas valdei nodrošināt Latvijas Bankas 1998. gada pārskata iespiešanu latviešu un angļu valodā un nosūtīšanu attiecīgajām iestādēm.

E. Repše
Latvijas Bankas prezidents

PIELIKUMI

1. pielikums

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI 1998. GADĀ

(perioda beigās; milj. latu)

	I	II	III	IV	V	VI
LATVIJAS BANKA						
Naudas bāze M0	416.9	410.9	433.9	432.7	445.8	470.5
Skaidrā nauda apgrozībā	349.9	357.8	357.2	357.4	364.5	380.5
Noguldījumi Latvijas Bankā	67.0	53.2	76.7	75.3	81.2	90.0
Skaidrā nauda pret naudas bāzi (%)	83.9	87.1	82.3	82.6	81.8	80.9
Tīrie ārējie aktīvi	439.0	446.2	464.0	498.2	519.9	531.2
Tīrie iekšējie aktīvi	-22.1	-35.2	-30.1	-65.5	-74.1	-60.8
Kredīti	56.5	46.2	47.9	35.7	31.4	44.9
Bankām	16.3	12.2	10.3	12.9	12.3	13.0
Valdībai (neto)	40.2	34.0	37.6	22.8	19.1	31.9
Pārējie aktīvi (neto)	-78.6	-81.4	-78.0	-101.2	-105.5	-105.7
BANKU SISTĒMA						
Plašā nauda M2X	841.8	849.9	879.0	911.4	939.6	975.0
Skaidrā nauda apgrozībā ¹	326.1	333.8	331.5	332.4	339.8	351.8
Nebanku ² noguldījumi	515.8	516.1	547.5	579.0	599.8	623.2
Ārvalstu valūtās	271.0	274.9	274.2	291.6	293.9	302.0
Iekšzemes naudas piedāvājums M2D ³	570.8	575.0	604.8	619.8	645.6	673.0
Tīrie ārējie aktīvi	608.2	618.8	608.2	643.8	646.3	677.3
Tīrie iekšējie aktīvi	233.7	231.1	270.8	267.6	293.3	297.7
Kredīti	378.3	399.0	433.5	457.9	483.7	503.5
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0
Vidējās svērtās procentu likmes (%)						
Starpbanku tirgū	4.6	5.4	5.4	3.9	2.2	2.1
Nebanku sektorā						
Latos izsniegtie īstermiņa kredīti	12.5	13.1	12.4	12.7	13.8	13.9
Latos piesaistītie termiņnoguldījumi	5.8	5.9	4.6	5.0	5.6	5.1
LVL pret USD (perioda beigās)	0.592	0.594	0.595	0.594	0.597	0.602

¹ Bez atlikumiem banku kasēs.

² Nebankas ir uzņēmumi un privātpersonas.

³ Skaidrā nauda apgrozībā – atlikumi banku kasēs + iekšzemes uzņēmumu, privātpersonu noguldījumi nacionālajā valūtā.

1. pielikums

(turpinājums)

(perioda beigās; milj. latu)

VII	VIII	IX	X	XI	XII	
LATVIJAS BANKA						
460.6	510.1	457.4	425.5	440.3	471.5	Naudas bāze M0
384.8	398.9	374.0	358.3	365.5	374.4	Skaidrā nauda apgrozībā
75.8	111.2	83.4	67.2	74.8	97.0	Noguldījumi Latvijas Bankā
83.5	78.2	81.8	84.2	83.0	79.4	Skaidrā nauda pret naudas bāzi (%)
537.3	538.7	483.1	450.6	465.9	465.3	Tīrie ārējie aktīvi
-76.7	-28.6	-25.7	-25.2	-25.6	6.1	Tīrie iekšējie aktīvi
29.0	78.9	84.6	83.0	91.3	113.8	Kredīti
11.2	24.0	33.4	37.5	45.0	52.0	Bankām
17.8	54.8	51.2	45.5	46.3	61.7	Valdībai (neto)
-105.7	-107.5	-110.3	-108.1	-116.8	-107.6	Pārējie aktīvi (neto)
BANKU SISTĒMA						
996.1	953.6	921.2	881.9	888.4	923.0	Plašā nauda M2X
359.1	358.2	343.8	329.4	331.9	340.2	Skaidrā nauda apgrozībā ¹
637.0	595.4	577.3	552.5	556.5	582.9	Nebanku ² noguldījumi
307.8	290.7	271.0	260.3	255.2	266.0	Ārvalstu valūtās
688.4	662.9	650.2	621.6	633.1	657.1	Iekšzemes naudas piedāvājums M2D ³
662.0	601.6	487.5	439.9	427.9	416.4	Tīrie ārējie aktīvi
334.1	352.0	433.6	442.0	460.5	506.7	Tīrie iekšējie aktīvi
530.1	545.7	566.9	564.2	578.1	569.1	Kredīti
4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)
						Vidējās svērtās procentu likmes (%)
2.7	2.8	3.7	6.3	8.3	7.0	Starptauku tirgū
						Nebanku sektorā
15.1	14.2	15.4	15.6	16.5	16.4	Latos izsniegtie īstermiņa kredīti
4.6	4.7	5.1	4.8	6.9	6.5	Latos piesaistītie termiņnoguldījumi
0.599	0.601	0.583	0.568	0.579	0.569	LVL pret USD (perioda beigās)

2. pielikums

LATVIJAS BANKAS 1998. GADA MĒNEŠU BILANCES

(perioda beigās; tūkst. latu)

	I	II	III	IV	V	VI
AKTĪVI						
ĀRZEMJU AKTĪVI	567 374	574 550	590 507	616 605	638 376	647 202
Zelts ¹	43 725	43 725	43 725	43 725	43 753	43 753
Speciālās aizņēmuma tiesības	864	1 038	3 612	715	2 589	73
Konvertējamās valūtas	446 189	452 938	466 587	496 383	515 147	526 386
Starptautiskais Valūtas fonds	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas ²	1 024	1 024	1 024	1 024	1 024	1 024
Nekonvertējamās valūtas	1 354	1 357	1 352	1 341	1 338	1 338
Pārējie ārzemju aktīvi	1 289	1 539	1 278	488	1 596	1 699
VIETĒJIE KREDĪTI	102 852	100 418	100 524	109 670	111 138	118 705
Kreditīestādēm	16 301	12 239	10 263	12 893	12 273	12 961
Tranzītkredīti	59 528	59 039	59 191	59 993	60 224	60 677
Valdības vērtspapīri	27 023	29 140	31 070	36 784	38 641	45 067
CITI AKTĪVI	487	431	493	482	533	618
PAMATLĪDZEKĻI	6 337	6 305	6 533	6 906	7 242	7 314
KOPĀ AKTĪVI	677 050	681 704	698 057	733 663	757 289	773 839
PASĪVI						
ĀRZEMJU SAISTĪBAS	121 704	121 688	120 658	118 014	118 121	115 566
Starptautiskais Valūtas fonds	121 237	121 237	120 247	117 350	117 269	114 754
Ārvalstu banku noguldījumi latos	232	215	176	176	362	323
Nekonvertējamās valūtas	229	230	229	227	226	226
Pārējās ārzemju saistības	6	6	6	261	264	263
LATI APGROZĪBĀ	349 916	357 775	357 158	357 393	364 546	380 498
VIETĒJIE NOGULDĪJUMI	157 752	152 050	168 798	209 196	222 528	223 561
Kreditīestāžu	66 074	52 212	75 220	74 088	79 863	88 594
Valdības	90 747	98 893	92 104	133 870	141 322	133 591
Pārējie noguldījumi	931	945	1 474	1 238	1 343	1 376
CITAS SAISTĪBAS	4 328	5 147	6 322	6 532	7 571	8 849
KAPITĀLS UN REZERVES	43 350	45 044	45 121	42 528	44 523	45 365
Pamatkapitāls	4 455	4 455	4 455	4 455	4 455	4 455
Rezerves kapitāls	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407
Rīcības kapitāls	18 577	18 577	18 577	18 577	18 577	18 577
Pārvērtēšanas konts	18 472	20 165	20 242	17 649	19 644	20 486
Eiropas Savienības dāvinājums	439	440	440	440	440	440
KOPĀ PASĪVI	677 050	681 704	698 057	733 663	757 289	773 839

¹ 1998. gadā zelta rezerves novērtētas pēc noteiktas vērtības (175.50 latu par Trojas unci). 1998. gada finanšu pārskatos zelta rezerves novērtētas to tirgus vērtībā saskaņā ar zelta novērtēšanas politikas maiņu.

² 1998. gadā akciju vērtība noteikta pēc noteiktas zelta vērtības (175.50 latu par Trojas unci). 1998. gada finanšu pārskatos akciju vērtība noteikta pēc zelta tirgus vērtības saskaņā ar zelta novērtēšanas politikas maiņu.

2. pielikums

(turpinājums)

(perioda beigās; tūkst. latu)

VII	VIII	IX	X	XI	XII	
AKTĪVI						
651 343	654 677	595 729	562 322	577 519	575 311	ĀRZEMJU AKTĪVI
43 753	43 753	43 753	43 784	43 760	40 651	Zelts ¹
679	185	234	678	250	165	Speciālās aizņēmuma tiesības
529 858	533 624	475 181	442 410	458 057	455 729	Konvertējamās valūtas
72 929	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929	Starptautiskais Valūtas fonds
1 024	1 024	1 024	1 024	1 024	951	Starptautisko norēķinu bankas akcijas ²
1 321	1 163	524	503	482	346	Nekonvertējamās valūtas
1 779	1 999	2 084	994	1 017	4 540	Pārējie ārzemju aktīvi
127 819	161 629	151 306	149 718	159 812	155 800	VIETĒJIE KREDĪTI
11 178	24 039	33 368	37 476	44 976	52 040	Kreditīestādēm
59 854	57 808	55 775	54 299	55 319	54 344	Tranzītkredīti
56 787	79 782	62 163	57 943	59 517	49 416	Valdības vērtspapīri
624	642	810	1 334	603	862	CITI AKTĪVI
7 519	7 596	7 540	7 874	8 011	9 243	PAMATLĪDZEKĻI
787 305	824 544	755 385	721 248	745 945	741 216	KOPĀ AKTĪVI
PASĪVI						
113 640	115 604	112 464	111 544	111 531	109 890	ĀRZEMJU SAISTĪBAS
112 848	112 848	111 857	110 943	110 943	109 418	Starptautiskais Valūtas fonds
303	293	263	263	256	250	Ārvalstu banku noguldījumi latos
223	196	71	68	65	53	Nekonvertējamās valūtas
266	2 267	273	270	267	169	Pārējās ārzemju saistības
384 813	398 905	373 985	358 270	365 515	374 448	LATI APGROZĪBĀ
235 046	252 910	210 788	194 848	203 750	198 644	VIETĒJIE NOGULDĪJUMI
74 784	110 032	80 282	65 856	73 290	95 669	Kreditīestāžu
159 267	141 725	127 371	127 637	128 964	101 639	Valdības
995	1 153	3 135	1 355	1 496	1 336	Pārējie noguldījumi
10 089	10 615	12 094	12 597	13 277	3 750	CITAS SAISTĪBAS
43 717	46 510	46 054	43 989	51 872	54 484	KAPITĀLS UN REZERVES
4 455	4 455	4 455	4 455	4 455	4 750	Pamatkapitāls
1 407	1 407	1 407	1 407	1 407	2 181	Rezerves kapitāls
18 577	18 577	18 577	18 577	18 577	25 243	Rīcības kapitāls
18 835	21 628	21 170	19 105	26 987	21 864	Pārvērtēšanas konts
443	443	445	445	446	446	Eiropas Savienības dāvinājums
787 305	824 544	755 385	721 248	745 945	741 216	KOPĀ PASĪVI

3. pielikums

LATVIJAS BANKAS 1994.–1998. GADA BILANCES

(perioda beigās; tūkst. latu)

	1994	1995	1996	1997	1998
AKTĪVI					
ĀRZEMJU AKTĪVI	427 793	407 528	518 240	569 645	575 311
Zelts ¹	52 322 ²	51 753 ²	51 176 ²	43 147 ²	40 651
Speciālās aizņēmuma tiesības	174	1 195	1 251	1 201	165
Konvertējamās valūtas	298 919	279 579 ^{3,4}	389 826 ⁴	447 318 ⁴	455 729
Starptautiskais Valūtas fonds	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas ⁵	1 225 ⁶	1 211 ⁶	1 198 ⁶	1 010 ⁶	951
Nekonvertējamās valūtas	1 256	807	1 386	1 364	346
Korespondentkonti	10	—	—	—	—
Pārējie ārzemju aktīvi	958	54 ⁷	474 ⁷	2 676 ^{7,8}	4 540
VIETĒJIE KREDĪTI	67 979	100 818	74 309	107 943	155 800
Kredītiestādēm	54 468	24 579	9 950	7 551	52 040
Tranzītkredīti	13 126	51 585 ⁹	30 575	59 394	54 344
Valdības vērtspapīri	385	5 774	14 077	40 998	49 416
Pārējie kredīti	—	18 880	19 707	—	—
CITI AKTĪVI	5 926 ¹⁰	5 905 ¹⁰	1 888	857	862
PAMATLĪDZEKĻI	3 172	4 453	6 086	6 274	9 243
KOPĀ AKTĪVI	504 870	518 704	600 523	684 719	741 216

¹ 1994.–1996. gada finanšu pārskatos zelta rezerves novērtētas pēc noteiktas vērtības (300 ASV dolāru par Trojas unci). 1997. gada finanšu pārskatos zelta rezerves novērtētas pēc noteiktas zelta vērtības (175.50 latu par Trojas unci). 1998. gada finanšu pārskatos zelta rezerves novērtētas to tirgus vērtībā saskaņā ar zelta novērtēšanas politikas maiņu.

² Zelta rezerves novērtētas to tirgus vērtībā, retrospektīvi lietojot mainīto zelta novērtēšanas politiku.

³ 1995. gada finanšu pārskatos ārzemju aktīvi ārvalstu konvertējamās valūtas novērtēti pēc to sākotnējās vērtības.

⁴ Papildus ietverti uzkrātie procentu ienākumi par ārvalstu vērtspapīriem un valdījumā esošie valdības naudas līdzekļi, kas 1995.–1997. gada finanšu pārskatos attiecīgi uzrādīti posteņī "Citi aktīvi" un "Pārējie ārzemju aktīvi".

⁵ 1994.–1996. gada finanšu pārskatos akciju vērtība noteikta pēc noteiktas zelta vērtības (300 ASV dolāru par Trojas unci). 1997. gada finanšu pārskatos akciju vērtība noteikta pēc noteiktas zelta vērtības (175.50 latu par Trojas unci). 1998. gada finanšu pārskatos akciju vērtība noteikta pēc zelta tirgus vērtības saskaņā ar zelta novērtēšanas politikas maiņu.

⁶ Akciju vērtība noteikta pēc zelta tirgus vērtības, retrospektīvi lietojot mainīto zelta novērtēšanas politiku.

⁷ Papildus ietverti uzkrātie procentu ienākumi par noguldījumiem ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās, kas 1995.–1997. gada finanšu pārskatos uzrādīti posteņī "Citi aktīvi".

⁸ Papildus ietverta aprēķinātā ar nerezidentiem noslēgto nepabeigto nestandartizēto nākotnes līgumu un mijmaiņas līgumu peļņa saskaņā ar šo finanšu instrumentu grāmatvedības politikas maiņu.

⁹ T.sk. Latvijas Bankas aizdevums valdībai (15 750 tūkst. latu).

¹⁰ 1994. un 1995. gada finanšu pārskatos pamatlīdzekļi uzrādīti posteņī "Citi aktīvi".

3. pielikums

(nurpinājums)

(perioda beigās; tūkst. latu)

	1994	1995	1996	1997	1998
PASĪVI					
ĀRZEMJU SAISTĪBAS	161 913	159 622	145 805	124 622	109 890
Starptautiskais Valūtas fonds	161 289	159 163	145 497	124 134	109 418
Ārvalstu banku noguldījumi latos	219	198	67	251	250
Nekonvertējamās valūtas	399	255	235	231	53
Pārējās ārzemju saistības	6	6	6	6	169
LATI APGROZĪBĀ	232 100	225 871	282 602	359 353	374 448
VIETĒJIE NOGULDĪJUMI	88 706	92 416	131 653	152 077	198 644
Kreditīstāžu	37 326	46 908	52 780	80 531	95 669
Valdības ¹	51 380	44 668	73 578	69 689	101 639
Pārējie noguldījumi	—	840	5 295	1 857	1 336
CITAS SAISTĪBAS	2 515	7 790	5 350	3 076 ²	3 750
KAPITĀLS UN REZERVES	19 636	33 005	35 113	45 591	54 484
Pamatkapitāls	2 500	2 500	2 500	4 455	4 750
Rezerves kapitāls	625	625	625	1 407	2 181
Rīcības kapitāls	4 160	9 093	13 494	18 577	25 243
Pārvērtēšanas konts	11 620 ³	20 360 ^{3,4}	18 067 ³	20 713 ^{3,5}	21 864
Eiropas Savienības dāvinājums	731	427	427	439	446
KOPĀ PASĪVI	504 870	518 704	600 523	684 719	741 216

¹ 1994.–1997. gada finanšu pārskatos valdības ārzemju aizņēmumu noguldījumi un humānās palīdzības konti uzrādīti atsevišķos posteņos.

² Papildus ietverti aprēķinātie ar rezidentiem noslēgto nepabeigto valūtas mijmaiņas līgumu zaudējumi.

³ Papildus ietverts zelta rezervju un Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtības pārmaiņu rezultāts pēc zelta novērtēšanas tirgus vērtībā, retrospektīvi lietojot mainīto zelta novērtēšanas politiku.

⁴ Papildus ietverts ieguldījumu vērtības palielinājums saskaņā ar grāmatvedības politikas maiņu.

⁵ Papildus ietverta aprēķinātā nepabeigto nestandartizēto nākotnes līgumu un mijmaiņas līgumu tīrā peļņa saskaņā ar šo finanšu instrumentu grāmatvedības politikas maiņu.

4. pielikums

LATVIJAS BANKAS 1994.–1998. GADA PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINI

(tūkst. latu)

	1994	1995	1996	1997	1998
PROCENTU IENĀKUMI					
Ārzemju operācijas					
Procenti par noguldījumiem bankās un citās finanšu institūcijās	5 706	1 306	2 207	2 613	2 245
Ienākumi par vērtspapīriem	4 639	19 907	16 941	20 567	23 418
Starptautisko norēķinu bankas akciju dividendes	99	111	115	184	119
Pārējie ienākumi	1 540	268	59	30	52
KOPĀ par ārzemju operācijām	11 984	21 592	19 322	23 394	25 834
Vietējās operācijas					
Procenti par aizdevumiem kredītiestādēm	1 748	561	575	204	1 024
Procenti par kredītiem valdībai	1 542	6 244	2 632	1 924	1 778
Procenti par valdības vērtspapīriem	88	845	1 538	1 398	2 750
Pārējie ienākumi	1 168	2 403	197	32	36
KOPĀ par vietējām operācijām	4 546	10 053	4 942	3 558	5 588
PROCENTU IZDEVUMI					
Ārzemju operācijas					
Procenti par noguldījumiem	2 909	2 700	1 978	1 198	363
Pārējie izdevumi	73	260	294	331	361
KOPĀ par ārzemju operācijām	2 982	2 960	2 272	1 529	724
Vietējās operācijas					
Procenti par kredītiestāžu noguldījumiem	–	21	17	24	59
Procenti par valdības noguldījumiem	1 348	3 138	2 971	2 726	5 054
Pārējie izdevumi	407	–	–	–	–
KOPĀ par vietējām operācijām	1 755	3 159	2 988	2 750	5 113
TĪRIE PROCENTU IENĀKUMI	11 793	25 526	19 004	22 673	25 585

4. pielikums

(turpinājums)

(tūkst. latu)

	1994	1995	1996	1997	1998
SPECIĀLIE UZKRĀJUMI	—	7 825	1 142	2 658	3 000
BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI	2 379	604	611	622	482
BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI					
Darba algas un pārējie maksājumi personālam	2 429	3 438	4 541	5 473	6 578
Sociālās apdrošināšanas izdevumi	890	1 258	1 543	1 500	1 395
Naudas izgatavošanas izdevumi	599	23	294	109	310
Pamatlīdzekļu nolietojums	311	837	1 478	1 656	1 470
Pārējie bankas darbības izdevumi	5 783 ¹	6 316 ¹	3 694	4 079	5 579
KOPĀ bankas darbības izdevumi	10 012	11 872	11 550	12 817	15 332
PEĻŅA PIRMS SADALES	4 160	6 433	6 923	7 820	7 735
PEĻŅAS SADALE					
Pamatkapitāls	—	—	—	1 955	295
Rezerves kapitāls	—	—	—	782	774
Rīcības kapitāls	4 160	4 933	4 400	5 083	6 666
Noguldījumu garantiju fondā ieskaitāmie naudas līdzekļi	—	—	500	—	—
Valsts budžeta ieņēmumos ieskaitāmais peļņas atlikums	—	1 500	2 023	—	—

¹ 1994. un 1995. gada finanšu pārskatos ārvalstu valūtas maiņas tīrie zaudējumi uzrādīti atsevišķā postenī.

5. pielikums

LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE VĀCIJAS MARKAS, LIELBRITĀNIJAS STERLIŅU MĀRCIŅAS, FRANCIJAS FRANKA, ASV DOLĀRA, JAPĀNAS JENAS UN EIROPAS VALŪTAS VIENĪBAS KURSI

(Ls pret ārvalstu valūtu)

	Augstākais	Vidējais	Zemākais	Augstākais	Vidējais	Zemākais	Augstākais	Vidējais	Zemākais
1998	Vācijas marka (DEM)			Lielbritānijas sterliņu mārciņa (GBP)			Francijas franks (FRF)		
I	0.3330	0.3286	0.3250	0.9900	0.9757	0.9670	0.0995	0.0981	0.0969
II	0.3300	0.3265	0.3240	0.9760	0.9711	0.9610	0.0983	0.0974	0.0968
III	0.3270	0.3259	0.3250	1.0010	0.9860	0.9730	0.0978	0.0972	0.0969
IV	0.3320	0.3277	0.3240	1.0040	0.9970	0.9880	0.0989	0.0978	0.0966
V	0.3380	0.3350	0.3310	0.9920	0.9770	0.9680	0.1010	0.0999	0.0987
VI	0.3380	0.3349	0.3320	1.0050	0.9883	0.9740	0.1008	0.0999	0.0992
VII	0.3380	0.3337	0.3300	1.0020	0.9889	0.9830	0.1010	0.0995	0.0985
VIII	0.3400	0.3370	0.3340	0.9950	0.9844	0.9780	0.1012	0.1005	0.0996
IX	0.3480	0.3438	0.3380	0.9970	0.9847	0.9750	0.1038	0.1025	0.1009
X	0.3540	0.3473	0.3430	0.9940	0.9672	0.9520	0.1056	0.1036	0.1024
XI	0.3440	0.3419	0.3390	0.9600	0.9546	0.9420	0.1025	0.1020	0.1010
XII	0.3440	0.3419	0.3390	0.9600	0.9536	0.9460	0.1030	0.1019	0.1010
1998	ASV dolārs (USD)			100 Japānas jenu (JPY)			Eiropas valūtas vienība (XEU)		
I	0.6000	0.5949	0.5860	0.4720	0.4589	0.4500	0.6520	0.6469	0.6420
II	0.5960	0.5922	0.5890	0.4800	0.4714	0.4620	0.6510	0.6445	0.6400
III	0.5960	0.5944	0.5900	0.4720	0.4627	0.4560	0.6490	0.6463	0.6430
IV	0.6020	0.5959	0.5920	0.4570	0.4508	0.4450	0.6560	0.6498	0.6440
V	0.5970	0.5948	0.5920	0.4490	0.4424	0.4330	0.6660	0.6603	0.6550
VI	0.6050	0.5995	0.5960	0.4370	0.4281	0.4160	0.6660	0.6616	0.6590
VII	0.6050	0.6010	0.5980	0.4340	0.4279	0.4210	0.6670	0.6595	0.6550
VIII	0.6060	0.6027	0.5990	0.4250	0.4169	0.4110	0.6690	0.6651	0.6600
IX	0.5960	0.5867	0.5810	0.4450	0.4345	0.4210	0.6850	0.6764	0.6640
X	0.5830	0.5703	0.5620	0.4920	0.4674	0.4270	0.6970	0.6845	0.6760
XI	0.5790	0.5740	0.5670	0.4920	0.4781	0.4690	0.6770	0.6724	0.6670
XII	0.5810	0.5707	0.5660	0.4940	0.4857	0.4690	0.6760	0.6712	0.6660

6. pielikums

KREDĪTIESTĀDES, KURĀM 1998. GADA BEIGĀS BIJA LATVIJAS BANKAS IZSNIEGTĀ LICENCE KREDĪTIESTĀDES DARBĪBAI

BANKAS

1. A/s "Aizkraukles banka"
2. A/s "Baltijas Starptautiskā banka"
3. Akciju komercbanka "Baltijas Tranzītu banka"
4. A/s "Hansabank - Latvija"
5. A/s banka "Land"
6. A/s "Latvijas Biznesa banka"
7. A/s "Latvijas Ekonomiskā komercbanka"
8. Valsts a/s "Latvijas Hipotēku un zemes banka"
9. A/s "Latvijas Industriālā banka"¹
10. A/s "Latvijas investīciju banka"
11. A/s "Latvijas Krājbanka"
12. A/s "Latvijas Kredītbanka"
13. A/s "Latvijas tirdzniecības banka"
14. A/s "Latvijas Unibanka"
15. A/s "Māras banka"
16. A/s "Multibanka"
17. A/s "Ogres komercbanka"
18. A/s "Parekss-banka"
19. A/s banka "Paritāte"
20. A/s "Rietumu Banka"
21. A/s "Rīgas Komercbanka"²
22. A/s "Rīgas Naftas un ķīmijas banka"
23. A/s "Saules banka"
24. A/s "Trasta komercbanka"
25. A/s "VEF banka"
26. A/s komercbanka "Ventspils Apvienotā Baltijas Banka"
27. A/s "Vereinsbank Rīga"

KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBAS

1. Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība "Dzelzceļnieks KS"
2. Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība "Līgatnes Druva"
3. Kooperatīvā sabiedrība "Rucavas krājaizdevu sabiedrība"
4. Kooperatīvā sabiedrība "Skolu krājaizdevu sabiedrība"
5. Rūjienas Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
6. Taurenas Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
7. Veselavas Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība

¹ Rīgas Apgabaltiesa 11.02.1999. pasludināja par maksātnespējīgu no 25.01.1999. Latvijas Bankas valde 18.03.1999. apstiprināja maksātnespējīgās a/s "Latvijas Industriālā banka" sanācijas plānu (sanācijas termiņš – 3 mēneši).

² Rīgas Apgabaltiesa 23.03.1999. pasludināja par maksātnespējīgu no 09.03.1999.

6. pielikums

(turpinājums)

ĀRVALSTU BANKAS NODAĻA

1. Société Générale (Francija) Rīgas nodaļa

7. pielikums

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRVIENTĪBAS 1998. GADA BEIGĀS

1. AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Armands Šteinbergs; vadītāja vietnieks Aldis Liekniņš; štāba priekšnieks Laimonis Veinšteins)

- 1.1. Daugavpils nodaļa (vadītājs Ilmārs Suhockis)
- 1.2. Liepājas nodaļa (vadītājs Gints Liepiņš)
- 1.3. Rēzeknes nodaļa (vadītājs Arnis Stirna)
- 1.4. Valmieras nodaļa (vadītājs Aldis Zemmers)

2. ĀRĒJO SAKARU PĀRVALDE

(vadītājs Guntis Valujevs; vadītāja vietnieks Juris Kravalis)

3. BŪVNIECĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Normunds Eglītis; vadītāja vietnieks Jānis Komisars)

4. GRĀMATVEDĪBAS UN NORĒĶINU PĀRVALDE

(vadītāja, galvenā grāmatvede Antonija Sileniece; galvenā grāmatveža vietnieki Māris Kālis, Maija Kurpniece)

- 4.1. Bankas iekšējo operāciju daļa (vadītāja Anita Jakāne)
- 4.2. Centrālās grāmatvedības daļa
- 4.3. Starpbanku norēķinu daļa (vadītāja Natālija Popova)

5. IEKŠĒJĀS REVĪZIJAS PĀRVALDE

(vadītājs Modris Briedis; vadītāja vietniece Anita Hāznere)

- 5.1. Informācijas sistēmu audita daļa (vadītājs Andris Brieze)

6. INFORMĀCIJAS SISTĒMU PĀRVALDE

(vadītājs Harijs Ozols; vadītāja vietnieks Egons Gailītis)

- 6.1. Projektēšanas un programmēšanas daļa (vadītājs Gunārs Dišlers)
- 6.2. Sistēmu uzturēšanas daļa (vadītājs Edvīns Mauriņš)
- 6.3. Sistēmu drošības un kvalitātes kontroles daļa (vadītāja Ilona Etmane)
- 6.4. Maksājumu sistēmas daļa (vadītāja Anda Zalmane)

7. JURIDISKĀ PĀRVALDE

(vadītājs Reinis Jakovļevs; vadītāja vietnieks Bruno Mačs)

8. KASES UN NAUDAS APGROZĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Uldis M. Klauss; vadītāja vietnieks Oskars Zaltans)

- 8.1. Kases operāciju daļa (vadītāja Veneranda Kausa)
- 8.2. Naudas apgrozības daļa (vadītāja Alīte Grobiņa)
- 8.3. Monētu daļa (vadītāja Maruta Brūkle)

9. KREDĪTIESTĀŽU UZRAUDZĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Armands Šteinbergs; vadītāja vietnieks juridiskajos un licencēšanas jautājumos Jānis Brazovskis; vadītāja vietnieks uzraudzības un metodikas jautājumos Jānis Placis)

7. pielikums

(turpinājums)

- 9.1. Uzraudzības daļa (vadītāja Jeļena Lebedeva)
- 9.2. Banku darbību regulējošo prasību un analīzes daļa (vadītāja Ludmila Vojevoda)
- 9.3. Juridiskā un licencēšanas daļa (vadītāja Valda Bidiņa)

10. LIETU PĀRVALDE

(vadītāja Elvīra Kulberga)

- 10.1. Viesu apkalpošanas un tulkošanas daļa (vadītājs Leons Brunavs)
- 10.2. Kanceleja (vadītāja Dace Mūrniece)
- 10.3. Bibliotēka (vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece Dace Gasiņa)

11. MONETĀRĀS POLITIKAS PĀRVALDE

(vadītājs Helmūts Ancāns; vadītāja vietnieces Zoja Medvedevskiha, Laila Rūse)

- 11.1. Makroekonomikas analīzes daļa (vadītājs Vilnis Purviņš)
- 11.2. Tirgus operāciju daļa (vadītājs Uldis Paukšens)
- 11.3. Finanšu tirgus analīzes daļa (vadītāja Jeļena Zubkova)
- 11.4. Monetārās izpētes un prognozēšanas daļa (vadītājs Ēriks Āboliņš)

12. PERSONĀLA PĀRVALDE

(vadītāja Inta Lovnika; vadītāja vietniece Elita Ošmucniece)

13. PUBLIKĀCIJU PĀRVALDE

(vadītāja Aina Raņķe; vadītāja vietniece Aija Grīnfelde)

14. SABIEDRISKO ATTIECĪBU PĀRVALDE

(vadītājs, preses un protokola sekretārs Edžus Vējiņš; vadītāja vietnieks Kristaps Otersons)

15. SAIMNIECĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Einārs Cišs)

- 15.1. Sakaru un servisa daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Juris Liepa)
- 15.2. Ēku uzturēšanas daļa (vadītājs Arnis Bērziņš)
- 15.3. Transporta daļa (vadītājs Imants Vācietis)

16. STATISTIKAS PĀRVALDE

(vadītājs Agris Caune; vadītāja vietnieks Ilmārs Skarbnieks)

- 16.1. Statistikas daļa (vadītāja Zigrīda Aušta)
- 16.2. Statistikas matemātiskās analīzes daļa (vadītāja Inta Gaile)
- 16.3. Starptautisko maksājumu statistikas daļa (vadītāja Anna Petska)

17. VALŪTAS OPERĀCIJU PĀRVALDE

(vadītājs Roberts L. Grava)

- 17.1. Maksājumu daļa (vadītāja Una Ruka)
- 17.2. Darījumu un investīciju daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Arvīds Sīpols)
- 17.3. Ārējā parāda vadības daļa (vadītāja Agita Birka)
- 17.4. Analīzes daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Aigars Egle)
- 17.5. Riska kontroles daļa (vadītāja Daira Brunere)

7. pielikums

(turpinājums)

18. RĪGAS FILIĀLE

(vadītājs Jānis Strēlnieks)

19. DAUGAVPILS FILIĀLE

(vadītāja Jolanda Mateša)

20. LIEPĀJAS FILIĀLE

(vadītājs Gundars Lazdāns)

21. RĒZEKNES FILIĀLE

(vadītāja Vilhelmīne Landsberga)

22. VALMIERAS FILIĀLE

(vadītāja Sarmīte Kleimane)

23. MĀCĪBU UN ATPŪTAS CENTRS

(direktors Igors Strokins)

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRA 1998. GADA BEIGĀS

	PADOME Padomes priekšsēdētājs prezidents Einārs Repše Prezidenta vietnieks Ilmārs Rimšēvičs	Iekšējās revīzijas pārvalde Modris Briedis
	VALDE Valdes priekšsēdētājs Ilmārs Rimšēvičs Valdes priekšsēdētāja vietniece Māra Raubiško	
Informācijas sistēmu pārvalde Harijs Ozols	Monetārās politikas pārvalde Helmūts Ancāns	Sabiedrisko attiecību pārvalde Edžus Vējiņš Preses sekretārs
Statistikas pārvalde Agris Caune	Kredītiestāžu uzraudzības pārvalde Armands Šteinbergs	Juridiskā pārvalde Reinis Jakovļevs
Publikāciju pārvalde Aina Raņķe	Valūtas operāciju pārvalde Roberts L. Grava	Ārējo sakaru pārvalde Guntis Valujevs
Lietu pārvalde Elvīra Kulberga		Aizsardzības pārvalde Armands Šteinbergs
Saimniecības pārvalde Einārs Čižs	Grāmatvedības un norēķinu pārvalde Antonija Sileniece	Personāla pārvalde Inta Lovnīka
Mācību un atpūtas centrs Igois Strokins	Būvniecības pārvalde Normunds Eglītis	
Valmieras filiāle Sarmīte Kleimane	Kases un naudas apgrozības pārvalde Uldis M. Klauss	Daugavpils filiāle Jolanda Mateša
Rēzeknes filiāle Vīlhelmine Landsberga	Rīgas filiāle Jānis Strēlnieks	Liepājas filiāle Gundars Lazdāns

Latvijas Banka. 1998. gada pārskats

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>
Iespiests "Premo"